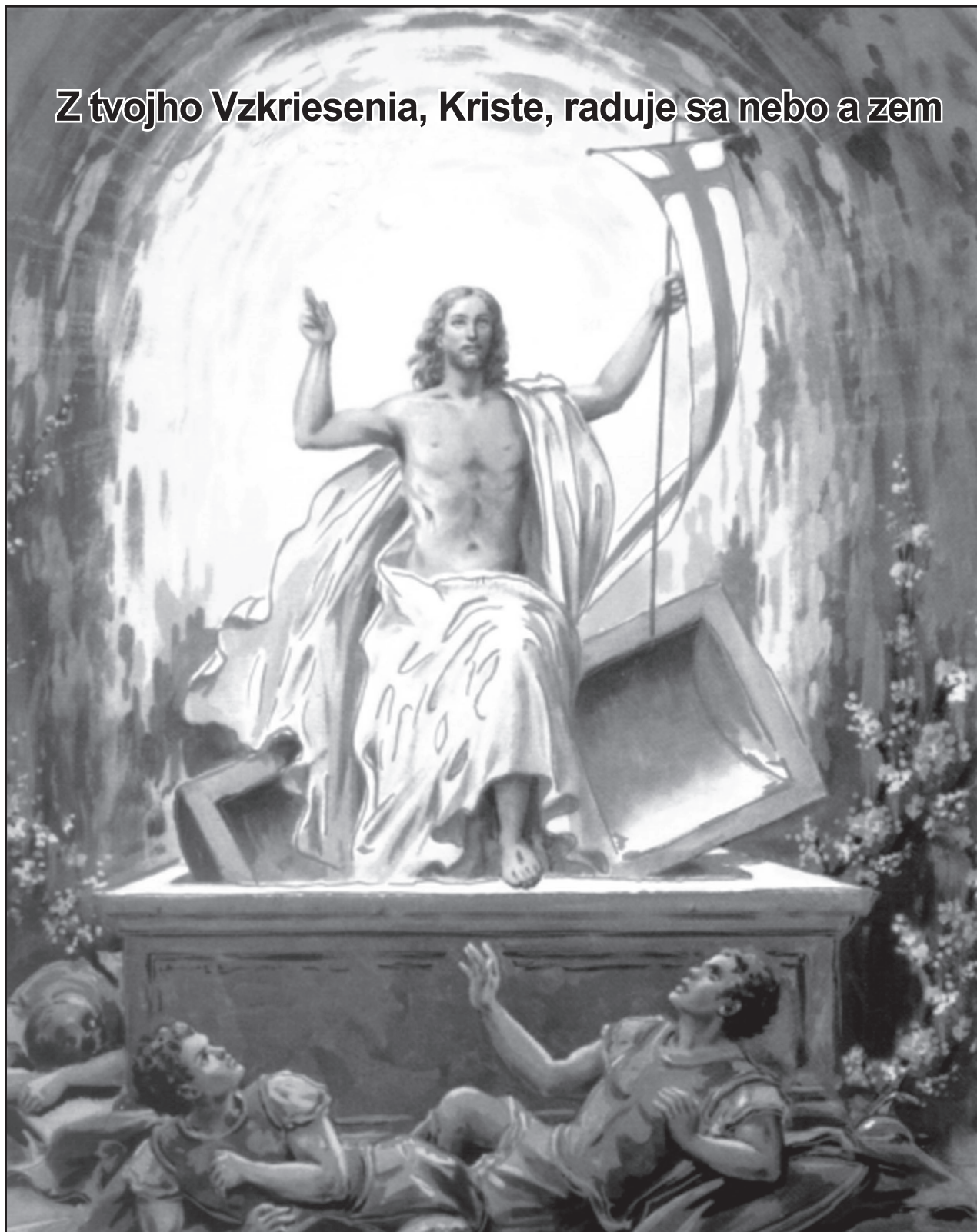

Život Cirkvi

Ročník 17

16-17/2011

Z tvojho Vzkriesenia, Kriste, raduje sa nebo a zem

Tiché Božie milosrdenstvo

Nedeľa Božieho milosrdenstva sa nám už akosi automaticky spája s Krakovom a svätou Faustinou Kowalskou. Je zaujímavé, akou rýchlosťou sa táto úcta, i vďaka blahoslavenému Jánovi Pavlovi II. rozšírila v Európe i po celom svete.

Práve otázka odpustenia a milosrdenstva je dnes mimoriadne aktuálna. Dnes, keď človek srší pýchou a vyvyšuje sa autonómia jednotlivca, hovoriť o milosrdenstve je ako hovoriť nezrozumiteľným jazykom.

Počas pôstneho obdobia si vždy nachystám viacero kníh, na ktoré mi počas roku nezostával čas. Práve pôstne obdobie je pre mňa časom akéhosi intenzívnejšieho čerpania, uvažovania, porovnávania. Medzi inými sa mi dostala do rúk i kniha Tomáša Halíka „Dotkni se ran“. Verím, že sa môj spolubrat nenahnevá, ak z nej kúsok odcitujem. Našiel som tam totiž stať o známom katolíckom teológovi Karolovi Rahnerovi a jeho vzťahu k Božskému srdcu Ježišovmu.

Ako teológ na II. Vatikánskom koncile dostal list od jedného španielskeho kňaza, ktorý ho prosil, aby sa zasadil o podporu úcty k Ježišovmu srdcu. Táto úcta i vďaka viacerým mystikom počas niekoľkých uplynulých storočí zohrala veľmi významnú úlohu v ľudovej zbožnosti.

List španielskeho kňaza sa stal podkladom jednej z najkrajších esejí, ktorú Karol Rahner nazval Muž s prebodnutým srdcom.

„Aj keby v ľudovej zbožnosti táto úcta zanikla“, píše Rahner, „možno sa stane tajomstvom špirituality kňaza v nadchádzajúcom období. Aký bude kňaz zajtrajška? Bude to človek, ktorý bude mať účasť na tvrdom údele svojich bratov a sestier. Bude to človek, ktorému bude možné dôverovať a na ktorého sa bude dať spoľahnúť. Nebude si môcť zakladať na spoločenskej moci Cirkvi, bude mať odvahu byť bezmocným. Kňaz zajtrajška bude človekom, ktorého povolanie sa bude dať ťažko pred svetom obhájiť. Jeho úspešnosť bude zahalená Božím tajomstvom...Nechá víťaziť Boha aj keby sám podľahol... Kňaz zajtrajška bude mužom s prebodnutým srdcom. Prebodne ho svet bez Boha a vlastné neúspechy. Prebodne ho bláznovstvo lásky a vedomie vlastnej úbohosti. On sám však bude pevne veriť, že iba cez takéto srdce môže prúdiť sila jeho poslania.“ Toľko Karol Rahner.

V spoločnosti, kde sa ľudia pachtia za tým, aby sa niekým stali, aby boli viditeľní, aby presadzovali svoje záujmy a pohľady, i rôzne prúdy, hnutia, alebo skupiny v samotnej Cirkvi v jej pestrosti nevynímajúc, sú takéto slová možnosťou zatiahnuť na hlbinu. Akosi prirodzene nás to privádza k jednému z najkrajších a najhlbších príbehov, ktoré vyrozprával Ježiš. K podobenstvu o Márnotratnom synovi. Väčšinou sa zvykneme zamerať hlavne na postavu Otca a mladšieho brata. Ten, kto však potrebuje v tej chvíli asi najviac milosti, zostáva na prvé čítanie, či pozretie

si známeho Rembrantovho obrazu akosi v úzadí. Je to straší brat.

Je to čudné, ale v hĺbke srdca poznám ten pocit závidi voči tomu rozmarnému synovi. Rozruší ma, keď vidím, ako sa moji priatelia a známi majú dobre a pritom robia všeličo, čo ja odsudzujem. Ich správanie považujem za trestuhodné, ba priam za nemravné, no zároveň sa často čudujem, prečo si netrúfam aj ja urobiť čosi podobné.

Poslušný a svedomitý život, na ktorý som hrdý a za ktorý ma chvália, pociťujem niekedy ako ťaživé bremeno, ktoré ma neprestáva tlačiť, i keď som ho prijal až natoľko, že sa ho nemôžem striasť. V tomto proteste sa poslušnosť a povinnosť stali bremenom a služba otroctvom.

Je veľa starších synov a dcér, ktorí sú stratení, hoci neodišli z domu. A práve táto stratenosť - charakterizovaná posudzovaním a odsudzovaním - je taká zhubná a škodlivá pre ľudské srdce.

Starší syn vždy konal správne, bol poslušný, svedomitý, zachovával zákon a usilovne pracoval. Ľudia si ho vážili, obdivovali ho, chválili ho a považovali ho za vzorného syna. Navonok nemal nijakú chybu. Ale keď sa ocitol zoči voči otcovej radosti pri návrate mladšieho brata, vzkypli v ňom temné sily a vyrazili na povrch. Zrazu sa z neho stáva zlostný, pyšný, neláskavý, sebecký človek. Tieto vlastnosti boli v ňom hlboko ukryté, no v priebehu rokov narastali a mocneli.

Koľko zlosti je medzi „spravodlivými“ a „počestnými“! Ťažko je žiť s človekom, ktorý sa neustále sťažuje a protestuje. Keď vidím, ako odovzdávajú trofeje, odmeny a ceny mimoriadnym osobnostiam, nevyhnutne sa spytujem sám seba, prečo nie som aj ja medzi nimi.

Dovŕšenie príbehu oboch synov závisí od nich. Skutočnosť, že podobenstvo nie je dokončené, presvedča o tom, že otcova láska nie je závislá od toho, ako sa príbeh skončí.

Radosť Boha nebude úplná dovtedy, kým sa všetci, ktorým dal život, nevrátia domov a nestretnú sa pri spoločnom stole, ktorý pre nich pripravil.

Najväčším hriechom môže byť, že prestanem veriť v lásku Boha voči mne.

Boh sa raduje. Nie preto, že boli vyriešené všetky problémy sveta, nie preto, že sa skončilo všetko ľudské utrpenie a súženie, ani preto, že sa tisícky ľudí obrátili a teraz ho velebia za jeho dobrotu. Nie. Boh sa raduje preto, lebo jedno z jeho detí, ktoré bolo stratené, sa našlo. Je to tichá radosť, ktorá je znamením Božieho ľudu. Strach pred Bohom je jednou z veľkých ľudských tragédií. Prajem vám, drahí poslucháči, aby ste spolu s Karolom Rahnerom, Henri Newmanom, ktorého myšlienky som dnes tiež použil, ale i s vašimi najbližšími mohli prežiť blízkosť Boha, ktorý prichádza vo svojom milosrdenstve. Tichom, no neodňateľnom.

RV, Jozef Kováčik

Homília pápeža Benedikta XVI. na Kvetnú nedeľu

Drahí bratia a sestry, drahí mladí!

Každý rok na Kvetnú nedeľu nás opakovane dojíma, keď spolu s Ježišom vystupujeme na posvätný chrámový vrch a sprevádzame Ho na ceste hore. V tento deň, po celej zemi a naprieč storočiami, Mu mladí a ľudia každého veku prevolávajú na slávu kričiac: „Hosanna Synovi Dávidovmu! Požehnaný, ktorý prichádza v mene Pánovom!”

Ale čo v skutočnosti robíme, keď sa zaradíme to takej procesie – do zástupu tých, ktorí spoločne s Ježišom vystupujú do Jeruzalema a vzývajú Ho ako kráľa Izraela? Je to niečo viac ako nejaká ceremónia, nejaká pekná tradícia? Má čo dočinenia s pravou realitou nášho života, nášho sveta? Aby sme našli odpoveď, musíme si predovšetkým vyjasniť, čo samotný Ježiš v skutočnosti chcel a urobil. Po vyznaní viery, ktoré urobil Peter v Cézarey Filipovej, na úplnom severe Svätej zeme, Ježiš ako pútnik vykročil smerom do Jeruzalema na slávnosti Veľkej noci. Putuje do chrámu vo Svätom meste; na to miesto, ktoré Izraelu špeciálnym spôsobom garantovalo blízkosť Boha svojmu ľudu. Putuje na spoločnú oslavu Veľkej noci, spomienku na vyslobodenie z Egypta a znak nádeje v konečné vyslobodenie. On vie, že Ho čaká nová Veľká noc a to, že On sám prevezme miesto obetných baránkov obetujúc seba samého na kríži. Vie, že v tajomných daroch chleba a vína sa navždy daruje svojim, otvorí im bránu k novej ceste vyslobodenia, k spoločenstvu so živým Bohom. Putuje k výšinám kríža, k momentu lásky, ktorá sa daruje. Koncom Jeho púte je výšina samého Boha, na ktorú chce pozdvihnúť ľudské bytie.

Naša dnešná procesia chce teda byť obrazom niečoho hlbšieho, obrazom skutočnosti, že spolu s Ježišom vykročíme na púť, na veľkú cestu k živému Bohu. O tento výstup tu ide. To je cesta, na ktorú nás pozýva Ježiš. Ale ako môžeme držať krok na tomto výstupe? Nebude azda nad naše sily? Áno, je nad naše osobné možnosti. Odjakživa boli ľudia vrchovato naplnení, a dnes tak, ako nikdy predtým, túžbou „byť ako Boh“, aby oni sami dosiahli výsosť Boha. Každý vynález ľudského ducha v konečnom dôsledku hľadá možnosť dostať krídla, aby sa tak mohol vyzdvihnúť do výsosti Bytia a stať sa nezávislým a úplne slobodným, ako je Boh. Ľudstvo dokázalo zrealizovať mnoho vecí; vieme lietať. Môžeme sa vidieť, počuť a rozprávať z jedného konca sveta na druhý. A napriek tomu sila tiaže, ktorá nás ťahá dole, je mocná. Spolu s našimi schopnosťami nenarástlo iba dobro. Vzrástli aj možnosti zla a doliehajú na históriu ako hrozivé búrky. Zostali i naše obmedzenia. Stačí si spomenúť na katastrofy, ktoré nás v týchto mesiacoch zasiahli a naďalej sužujú ľudstvo.

(Cirkevní) otcovia povedali, že človek sa nachádza v priesečníku dvoch oblastí príťažlivosti. Predovšetkým je to sila tiaže, ktorá ťahá dole – k egoizmu, ku klamstvám a k zlu; tiaž, ktorá nás strháva dole a vzdďaluje nás od výsosti Boha. Na druhej strane je to sila tiaže Božej

lásky: fakt, že sme milovaní Bohom a odpoveď našej lásky, nás priťahujú hore, k výsosti. Človek sa nachádza medzi touto dvojitou silou tiaže a všetko závisí od jeho úteku z príťažlivosti zla a na tom, aby sme sa úplne slobodne nechali pritiahnuť silou príťažlivosti Boha, ktorá nás robí pravdivými, pozdvihuje nás, daruje nám skutočnú slobodu.

Po Liturgii Slova, na začiatku eucharistickej modlitby, počas ktorej Pán vstupuje medzi nás, nám Cirkev adresuje pozvanie: „Sursum corda – Hore srdcia!“ V biblickom chápaní a podľa vízie (cirkevných) otcov, srdce je to centrum človeka, v ktorom sa zjednocuje rozum, vôľa a cit, telo a duša. To centrum, v ktorom sa duch stane telom a telo sa stane duchom; v ktorom vôľa, cit a rozum sa zjednocujú v poznaní Boha a v láske k Nemu. Toto „srdce“ musí byť pozdvižené. Ale ešte raz: my sami sme príliš slabí na to, aby sme pozdvihli naše srdce až k výšinám Boha. Nie sme toho schopní. Práve pýcha, že to môžeme urobiť sami, nás ťahá dole a vzdďaluje nás od Boha. Boh sám nás musí ťahať do výšin a je to práve to, čo Kristus začal na kríži. On zostúpil až do extrémnej nízkej ľudskej existencie, aby nás vytiahol do výšin k sebe, k živému Bohu. On sa stal pokorným, hovorí nám druhé čítanie. Iba tak mohla byť naša pýcha porazená: pokora Boha je extrémnou formou Jeho lásky a táto pokorná láska priťahuje k výšinám.

Procesiový žalm číslo 24, ktorý nám Cirkev ponúka ako „spev k výstupu“ pre dnešnú liturgiu, poukazuje na niektoré konkrétne prvky patriace k nášmu výstupu, bez ktorých nemôžeme byť pozdvižení k výšinám: nevinné ruky, čisté srdce, odmietnutie klamstva, hľadanie Božej tváre. Veľké technické výtvarky nás robia slobodnými a sú prvkami pokroku ľudstva iba ak sú zjednotené s týmito postojmi – ak sa naše ruky stanú nevinnými a naše srdce čistým, ak hľadáme pravdu, Boha samého, a ak sa necháme dotknúť a osloviť Jeho láskou. Všetky tieto prvky výstupu sú účinné iba ak v pokore rozpoznáme, že musíme byť pritiahnutí k výšinám; ak opustíme pýchu chcieť byť ako Boh. Potrebujeme Ho. On nás ťahá hore, v existencii podopieranej Jeho rukami – teda vierou – nám dáva správnu orientáciu a vnútornú silu, ktorá nás pozdvihuje k výšinám. Potrebujeme pokoru viery, ktorá hľadá Božiu tvár a zveruje sa pravde Jeho lásky.

Otázka, ako môže prísť človek hore, stať sa úplne sebou samým a skutočne podobným Bohu, odjakživa zamestnávala ľudstvo. Bola zanietene diskutovaná plátónskymi filozofmi 3. a 4. storočia. Ich ústrednou otázkou bolo, kde nájsť prostriedky očistenia, ktoré by mohli človeka oslobodiť od obrovskej tiaže, ktorá ho ťahá dole a vystúpiť k výsostiam svojej pravej existencie, k výsostiam božstva. Svätý Augustín pri svojom hľadaní správnej cesty určitý čas hľadal oporu u týchto filozofov. Nakoniec však musel uznať, že ich odpoveď je nedostatočná a že za pomoci ich metód by v skutočnosti nedosiahol Boha. Povedal teda ich predstaviteľom: Uznajte teda, že

silu človeka a všetkých jeho očistení nestačí k tomu, aby ho priviedli naozaj k výšinám božstva, k výšinám, ktoré mu zodpovedajú. A povedal, že by bol zo seba samého a z ľudskej existencie zúfalý, keby nenašiel Toho, ktorý robí, čo my sami urobiť nemôžeme; Toho, ktorý nás pozdvihuje k výsosti Boha, napriek akejkol'vek našej biede: Ježiš Kristus, ktorý zostúpil od Boha k nám a vo svojom ukrižovanom srdci nás berie za ruku a vedie hore.

Putujeme spolu s Pánom hore. Hľadáme čisté srdce a nevinné ruky, hľadáme pravdu, túžime vidieť Božiu tvár. Ukážme Pánovi našu túžbu stať sa spravodlivými a prosme Ho: Pritiahni nás hore! Urob nás čistými! Urob, aby sa na nás splnilo slovo, o ktorom spievame v procesiovom žalme; aby sme mohli patriť k pokoleniu, ktoré hľadá Boha, k tým, „ktorí hľadajú tvár Boha Jakubovho“ (Ž 24,6). Amen. **Preklad: Dušan Kolenčík**

Generálna audiencia Benedikta XVI.: Veľkonočné trojdnie

Vatikán (20. apríla, RV) – Počas generálnej audiencie v stredu na Námestí sv. Petra sa Benedikt XVI. v katechéze zameril na nastávajúce Veľkonočné trojdnie:

Drahí bratia a sestry,

prišli sme už do srdca Svätého týždňa, k naplneniu pôstnej cesty. Zajtra vstúpime do Veľkonočného trojdnia, čiže troch svätých dní, v ktorých si Cirkev pripomína mystérium umučenia, smrti a vzkriesenia Ježiša. Boží Syn po tom ako sa stal človekom, vo svojej poslušnosti Otcovi a tým, že sa nám stal podobný vo všetkom okrem hriechu, prijal až do konca plnenie jeho vôle. Z lásky k nám sa rozhodol čeliť umučeniu a krížu, aby nás urobil účastnými na svojom zmŕtvychvstaní, aby sme v ňom a skrze neho mohli žiť navždy v šťastí a pokoji.

Vrelo vás povzbudzujem prežiť toto mystérium spásy a intenzívne sa zúčastňovať na Veľkonočnom trojdní, ktoré je ohniskom celého liturgického roka a okamihom mimoriadnych milostí pre každého kresťana. Pozývam vás hľadať v týchto dňoch ticho a modlitbu, aby ste tak mohli načerpať z hĺbín tohto prameňa milosti. Pri tejto príležitosti – v príprave na blížiaci sa sviatok – každý kresťan je pozvaný prijať sviatosť zmierenia, ktorá je okamihom mimoriadneho prirnutia k smrti a vzkrieseniu Krista, aby potom mohol hodne pristúpiť k Veľkej noci.

Zelený štvrtok je dňom, v ktorom si pripomínáme ustanovenie Eucharistie a sviatostného kňazstva. Ráno sa každá diecézna komunita zhromaždí v miestnej katedrále okolo biskupa. Slávi tzv. Missu chrismatis, v ktorej bývajú požehnané oleje: svätá krizma, olej katechumenov a olej chorých. Od Veľkonočného trojdnia budú počas celého liturgického roka tieto oleje používané pri vysluhovaní sviatosti krstu, birmovania, kňazských a biskupských vysviacok a pri pomazaní chorých. Z toho jasne vidieť, že spása – odovzdávaná skrze sviatostné znaky – pramení práve z Kristovho veľkonočného mystéria. Vskutku my sme vykúpení jeho smrťou a vzkriesením a skrze sviatosti čerpáme z toho istého spásonosného prameňa. Počas Missy chrismatis sa udeje aj obnovenie kňazských sľubov. Na celom svete každý kňaz v tento

deň obnovuje svoje záväzky, ktoré prijal v deň svojej vysviacky, aby bol úplne zasvätený Kristovi vo vykonávaní posvätných služieb v službe bratom. Spreádzajme kňazov našimi modlitbami.

Vo štvrtok popoludní oficiálne začína Veľkonočné trojdnie pripomienkou Poslednej večere, počas ktorej Ježiš ustanovil pamiatku svojej Paschy, ktorou zavŕšil rituál

hebrejskej Paschy. Podľa tradície každá hebrejská rodina zhromaždená pri sviatku Paschy jedla pečeného baránka, čím si pripomínala oslobodenie Izraelitov z egyptského otroctva. Tak vo večeradle, vedomý si svojej blízkej smrti, Ježiš, pravý veľkonočný Baránok, obetuje seba samého pre našu spásu. Požehnajúc chlieb a víno anticipuje obeť na kríži a zjavuje úmysel zvečniť svoju prítomnosť uprostred učeníkov. Pod spôsobmi chleba a vína sa stáva reálne prítomným, so svojím telom, ktoré obetuje a svojou krvou, ktorú prelieva. Počas Poslednej večere

sú apoštoli ustanovení za vysluhovateľov tejto sviatosti spásy. Ježiš im umýva nohy, pozýva ich k tomu, aby sa navzájom milovali, ako ich on miloval, keďže daroval život za nich. Opakujúc toto gesto v liturgii aj my sme povolani k tomu, aby sme skutkami dosvedčovali lásku nášho vykupiteľa.

Zelený štvrtok sa uzatvára eucharistickou adoráciou, spomienkou na Ježišovu agóniu v Getsemanskej záhrade. Po tom, ako vyšli z večeradla, on sám sa utiahol k modlitbe. V tej chvíli hlbokého spoločenstva s Otcem evanjeliá opisujú, že Ježiš zakúsil veľkú úzkosť, také veľké utrpenie, že sa až krvou potil. Vo vedomí si svojej blízkej smrti na kríži pociťuje veľkú úzkosť a blízkosť smrti. V tejto situácii sa ukáže jeden mimoriadne dôležitý element pre celú Cirkev. Ježiš hovorí učeníkom: „Zostaňte tu a bdejte!“ A táto výzva k bdeniu sa týka práve toho okamihu úzkosti a ohrozenia a blízky príchod zradcu. Avšak toto sa týka aj celých dejín Cirkvi. Je to trvalé posolstvo pre všetky časy, pretože ospalosť vtedajších učeníkov nebola iba problémom toho konkrétneho okamihu, ale je to problém celých dejín. Otázkou je, v čom spočíva táto ospalosť a v čom by mala spočívať bdelosť, ku ktorej

nás Pán pozýva. Povedal by som, že ospalosť učeníkov počas dejín je akosi necitlivosťou duše na moc zla, akási necitlivosť na celé zlo sveta. My sa nechceme až tak veľmi znepokojovať zlými vecami, chceme na ne zabudnúť. Povieme si, že snáď to nebude až také zlé a radšej zabudneme. Nie je to len necitlivosť na zlo, ktorá by nás mala prebúdzat' k tomu, aby sme konali dobro, aby sme bojovali za dobro. Je to necitlivosť na Boha. Toto je tá skutočná ospalosť, spočívajúca v necitlivosti na Božiu prítomnosť, ktorá nás nakoniec robí necitlivými aj voči zlu. Nechceme cítiť Boha, pretože by nás vyrušoval. A tak prirodzene necítime ani silu zla a radšej zostávame na ceste nášho pohodlia.

Nočná adorácia na Zelený štvrtok, toto bdenie s Pánom, by malo byť okamihom, v ktorom sa zamyslíme nad ospalosťou učeníkov, Kristových apoštolov i nás všetkých, ktorí nevidíme a nechceme vidieť celú silu zla a nechceme vstúpiť do jeho umučenia za dobro a za Božiu prítomnosť vo svete, za lásku k bližnému a k Bohu. Pán sa potom začne modliť. Traja apoštoli – Peter, Jakub a Ján spia. No sem-tam sa prebudia a počujú útržky z Ježišovej modlitby. Týmto sú najmä slová: „Nie moja, ale tvoja vôľa nech sa stane.“ Čo je táto Pánova „moja vôľa“ a čo je „tvoja vôľa“? „Moja vôľa“ je že by nemal zomrieť, aby bol ušetrený tohto kalicha utrpenia. Je to ľudská vôľa ľudskej prirodzenosti a Kristus pociťuje s plným vedomím svojho bytia a života túto priepasť smrti i teror ničoty, túto predzvesť utrpenia. My všetci máme túto averziu voči smrti a prirodzený strach z nej. On však ešte viac ako my pociťuje túto priepasť zla. Spolu so smrťou pociťuje celé utrpenie ľudstva. Cíti, že všetko toto je ten kalich, ktorý má piť a do seba prijať všetko zlo sveta, všetky hrôzy, všetku nenávisť voči Bohu a všetky hriechy. Môžeme teda pochopiť, ako je Ježiš zo svojou ľudskou dušou terorizovaný pred všetkými týmito skutočnosťami, ktoré v celej ich krutosti pociťuje. „Moja vôľa“ by spočívala v odmietnutí tohto kalicha. Túto „moju vôľu“ však podriaďuje „tvojej vôli“, čiže Božej vôli, vôli Otca, ktorá je aj vôľou Syna. A tak Ježiš pretvára v tejto svojej modlitbe prirodzenú averziu proti „kalichu“, proti jeho poslaniu zomrieť za nás. On pretvára túto svoju prirodzenú vôľu na „áno“ Božej vôli. Človek je sám o sebe pokúšaný protirečiť Božej vôli a túži nasledovať iba svoju vôľu. Cíti sa slobodný iba vtedy, keď je úplne autonómny. Staví svoju autonómiu proti heteronómii plnenia Božej vôle. Toto je celá dráma ľudstva. No v skutočnosti je táto autonómia pomýlená. Toto vloženie sa do Božej vôle nie je otroctvom, ktoré ničí svoju vôľu. Je to naopak vloženie sa do pravdy a lásky, do dobra. Ježiš túto našu vôľu pozdvihuje k vôli Božej a zjednocuje ju s vôľou Otca: „Nie moja, ale tvoja vôľa.“ V tomto pretvorení „nie“ na „áno“, v tomto vložení vôle stvorenstva do vôle Otca, pretvára celé ľudstvo, vykupuje nás a pozýva nás konať podobne: vyjsť z nášho „nie“ k „ánu“ Syna. Je tu aj moja vôľa, ale rozhodujúca je Otcova vôľa, táto je pravdou a láskou.

Traja svedkovia zaznamenali vo Svätom písme hebrejsko-aramejské slovo, ktorým sa Pán prihovára Otcovi.

Volá ho „Abbá“, čiže „Otče“. No toto vyjadrenie „Abbá“ je veľmi dôverným oslovením otca, ktoré sa používa v rodine a ktoré dovedy nebolo nikdy použité v súvislosti s Bohom. Tu vidíme, že Ježiš hovorí ako v rodine, rozpráva sa ako syn s otcom. Vidíme tu mystérium Trojice: Syn, ktorý hovorí s Otcom a vykupuje ľudstvo. V tejto dráme v Getsemanskej záhrade Ježiš plní úlohu veľkňaza, pretože prináša ľudskú bytosť, so všetkými svojimi problémami a trápeniami k Božím výšinám. Práve v tejto dráme v Getsemanskej záhrade, keď sa zdá, že Božia sila už tam nie je prítomná, Ježiš plní úlohu veľkňaza a tým otvára nebo.

Sokrates, na rozdiel od Ježiša s jeho úzkosťou a utrpením, zostáva pokojný a bez nepokoja zoči-voči smrti. Môžeme obdivovať tohto filozofa, ale poslanie Ježiša bolo iné: jeho poslaním bolo priniesť v sebe celé naše utrpenie, celú ľudskú drámu. A preto práve toto pokorenie v Getsemanskej záhrade je podstatným pre poslanie človeka-Boha: otvára tým brány neba, otvára nebo – tento stánok Najsvätejšieho, ktorý až doteraz oddeľoval človeka od Boha a teraz sa otvoril skrze jeho utrpenie a poslušnosť.

Na Veľký piatok si pripomenieme umučenie a smrť Pána; pokloníme sa Ukrižovanému Kristovi, prostredníctvom pokánia a pôstu budeme účastní na jeho utrpení. Obrátiac „pohľad na toho, koho prebodli“ (porov. Jn 19, 37), budeme môcť čerpať z jeho rozorvaného srdca, z ktorého prýšťa krv a voda ako z prameňa; z toho srdca, z ktorého pramení Božia láska voči každému človeku, prijímame jeho Ducha. Pridajme sa teda na Veľký piatok i my k Ježišovi, ktorý vystupuje na Kalváriu, nechajme sa Ním viesť až na kríž, prijímame dar jeho obetovaného tela. Napokon, počas noci Bielej soboty, budeme sláviť Veľkonočnú vigíliu, v ktorej nám je zvestované Kristovo vzkriesenie, jeho definitívne víťazstvo nad smrťou, ktoré nás vyzýva, aby sme sa v ňom stali novými ľuďmi. Zúčastňujúc sa na tejto svätej vigílii, na ústrednej Noci celého liturgického roka, si pripomenieme náš Krst, v ktorom sme aj my boli pochovaní s Kristom, aby sme spolu s Ním mohli povstať a byť pozvaní na Baránkovu svadobnú hostinu (porov. Zjv 19, 7-9).

Drahí priatelia, snažili sme sa spoločne porozumieť stavu ducha s ktorým Ježiš prežíval chvíľu extrémnej skúšky, aby sme pochopili to, čo orientovalo jeho konanie. Kritériom, ktoré sprevádzalo každú Ježišovu rozhodnutie počas celého jeho života, bola jeho pevná vôľa milovať Otca, byť „jedno“ s Otcom, byť mu verný; toto rozhodnutie odpovedať na jeho lásku ho viedlo k prijatiu za svoj – za akýchkoľvek okolností – Otcov plán, aby v ňom znovu všetko zjednotil. V prežívaní Svätého trojdnia sa otvorme pre prijatie Božej vôle aj v našom živote, vedomí si toho, že v Božej vôli – hoci sa zdá tvrdá v porovnaní s našimi zámermi – sa nachádza naše skutočné dobro, cesta života. Nech nás Panna Mária vedie na tejto ceste a nech nám vyprosuje od svojho božského Syna milosť obetovať náš život pre lásku Krista, v službe bratom.

Preklad: Ľubomír Rebek

Homília Svätého Otca na svätej omši spojenej so svätením olejov

Vatikán (21. apríla, RV) - Pápež Benedikt XVI. štvrtok predpoludním slávil v Bazilike sv. Petra omšu svätenia olejov s 1600 kňazmi Rímskej diecézy a rímskych kolégií. Predniesol na nej nasledujúcu homíliu:

Drahí bratia a sestry,

v centre liturgie dnešného rána je požehnanie posvätných olejov – oleja katechumenov, oleja na pomazanie chorých a krizmy na veľké sviatosti, ktoré udeľujú Ducha Svätého a sú to birmovanie, sviatosť kňazstva a biskupská vysviacka. Vo sviatostiach sa nás Pán dotýka prostredníctvom prvkov stvorenia. Zviditeľňuje sa jednota medzi stvorením a vykúpením. Sviatosti sú vyjadrením telesnosti našej viery, ktorá objíma telo i dušu, celého človeka. Chlieb a víno sú plodmi zeme a práce ľudských rúk. Pán si ich vybral za nositeľov svojej prítomnosti. Olej je symbolom Ducha Svätého, no zároveň nás odkazuje na Krista – slovo „Kristus“ (Mesiáš) znamená „Pomazaný“. Ježišovo človečenstvo sa prostredníctvom jednoty Syna s Otcom včleňuje do spoločenstva s Duchom Svätým, a tak je pomazané jedinečným spôsobom, je preniknuté Duchom Svätým. To, čo sa dialo u kráľov a kňazov Starého zákona symbolickým spôsobom pri pomazaní olejom a uvedením do úradu, to sa v Ježišovi uskutočňuje v celej svojej skutočnosti – jeho človečenstvo je preniknuté mocou Ducha Svätého. On otvára aj naše človečenstvo pre dar Ducha Svätého. Čím viac sme zjednotení s Kristom, tým viac sme naplnení jeho Duchom, Duchom Svätým. Nazývame sa „kresťanmi“, „pomazanými“, ľuďmi, ktorí patria Kristovi, a preto majú účasť na jeho pomazaní a dotýka sa nás jeho Duch. Nechcem sa iba nazývať kresťanom, ale chcem ním aj byť – povedal sv. Ignác Antiochijský. Dovoľme, aby nám práve tieto posvätné oleje, ktoré budú požehnané, pripomenuli túto dôvernú úlohu slova „kresťan“ a prosíme Pána, aby sme sa nielen volali kresťanmi, ale nimi vždy viac boli.

V dnešnej liturgii sa požehávajú, ako sme už spomínali, tri oleje. V tejto triáde sa vyjadrujú tri podstatné rozmery kresťanskej existencie, o ktorých chceme teraz pouvažovať. Je to predovšetkým olej katechumenov. Tento olej poukazuje na akýsi prvý dotyk Krista a jeho Ducha – vnútorný dotyk, ktorým Pán priťahuje človeka k sebe. Prostredníctvom tohto prvého pomazania, ktoré sa deje ešte pred krstom, sa teda náš pohľad obracia na ľudí, ktorí nastupujú cestu ku Kristovi – k osobám, ktoré hľadajú vieru, hľadajú Boha. Olej katechumenov nám hovorí, že nielen ľudia hľadajú Boha, ale aj samotný Boh hľadá nás. Fakt, že on sám sa stal človekom a zostúpil do priepasti ľudskej existencie až po samotnú noc smrti, nám ukazuje ako Boh miluje človeka, svoje stvorenie. Boh, pohnutý láskou, nastúpil cestu k nám. „Hľadal si ma a unavený si si sadol... nech toto úsilie nie je zbytočné!“ modlíme sa v Dies Irae. Boh hľadá aj mňa. Chcem ho spoznať? Chcem, aby ma on spoznal, aby ma našiel? Boh miluje ľudí. On prichádza na pomoc nespokojnosti nášho srdca, našich otázok a hľadání s nespokojnosťou svojho srdca,

ktorá ho vedie k zavŕšeniu nesmierného úkonu pre nás.

Nespokojnosť vo vzťahu k Bohu, fakt, že sme na ceste k nemu, aby sme ho lepšie poznali a lepšie milovali, sa nespokojnosťou v nás uhasiť. V tomto zmysle by sme mali vždy zostať katechumenmi. „Hľadajte vždy jeho tvár“, hovorí žalm (Ž105,4). A sv. Augustín takto komentuje: „Boh je tak veľký, že vždy nekonečne prevyšuje celé naše poznanie a bytie“. Poznanie Boha nikdy nemožno vyčerpať. Po celú večnosť ho môžeme s rastúcou radosťou vždy ďalej hľadať, vždy viac spoznávať a milovať. „Nespokojné je naše srdce, kým nespočinie v tebe“, povedal sv. Augustín na začiatku svojich Význaní. Naozaj človek je nespokojný, pretože všetko, čo je dočasné, nestačí. Ale sme naozaj nespokojní voči nemu? Nezmierili sme sa snáď s jeho neprítomnosťou a nesnažíme sa vystačiť si sami? Nedovoľme podobné redukcie nášho ľudského bytia! Zostávajme naďalej na ceste k nemu, túžme po ňom, otvárajme sa vždy novému prijatiu poznania a lásky.

Potom je tu olej na pomazanie chorých. Máme pred sebou zástup trpiacich ľudí – hladujúcich, smädných, obeť násilia na všetkých kontinentoch, chorých so všetkými svojimi bolesťami, nádejami a zúfalstvami, prenasledovaných a utlačaných, ľudí so zlomeným srdcom. O prvom Ježišovom poslaní učeníkov nám sv. Lukáš hovorí: „Poslal ich ohlasovať Božie kráľovstvo a uzdravovať chorých“ (Lk 9,2). Uzdravovať je prvotnou úlohou, ktorú Ježiš zveril Cirkvi podľa svojho príkladu, keď uzdravoval po uliciach krajiny. Iste hlavnou úlohou Cirkvi je ohlasovanie Božieho kráľovstva, ale práve samotné ohlasovanie má byť procesom uzdravovania: „...obviazať zlomených srdcom“, ako sme počuli v prvom čítaní z knihy proroka Izaiáša (Iz 61,1). Hlásanie Božieho kráľovstva, nekonečnej Božej dobroty, má vzbudzovať predovšetkým toto: uzdravovať zranené ľudské srdcia. Človek je svojou vlastnou podstatou bytím vo vzťahu. Ak je však narušený základný vzťah k Bohu, všetko ostatné je narušené. Ak je náš vzťah k Bohu narušený, ak je základné smerovanie nášho bytia pomýlené, nemôžeme sa naozaj uzdraviť na tele a na duši. Preto prvé a základné uzdravenie sa deje pri stretnutí s Kristom, ktorý nás uzmieruje s Bohom a lieči naše zlomené srdcia. Okrem tejto centrálnej úlohy tvorí podstatnú časť poslania Cirkvi aj konkrétne uzdravovanie choroby a utrpenia. Olej na pomazanie chorých je viditeľným sviatostným vyjadrením tohto poslania. Už od počiatku Cirkvi dozrievalo povolanie uzdravovať, preukazovať nezištnú lásku osobám trpiacim na tele i na duši. Toto je príležitosť poďakovať sa bratom a sestrám, ktorí na celom svete prinášajú uzdravujúcu lásku ľuďom bez ohľadu na ich postavenie a náboženské presvedčenie. Od Alžbety Durínskej, Vincenta de Paul, Louise de Marillac, Kamila Lelisa až po matku Terezu – spomíname iba niektoré mená – preniká svet žiarivá stopa osôb, ktorá má pôvod v Ježišovej láske k trpiacim a chorým. Za to teraz ďakujeme Pánovi. Za to teraz ďakujeme všetkým, ktorí sa vo viere a láske skláňajú k trpiacim, a tak v konečnom

dôsledku svedčia o samotnej Božej добрote. Olej na pomazanie chorých je znamením tohto oleja dobroty srdca, ktorý tieto osoby spolu s ich profesionálnymi kompetenciami prinášajú trpiacim. Zjavujú Krista bez toho, žeby o ňom hovorili.

Na treťom mieste je tu napokon najvznešenejší z cirkevných olejov – krizma – zmes olivového oleja a rastlinných vôní. Je to olej kňazského a kráľovského pomazania, pomazaní, ktoré sa spájajú s veľkými tradíciami pomazania Starého zákona. V Cirkvi sa tento olej používa najmä pri pomazaní počas birmovania a pri vysviac-kach. Dnešná liturgia spája s týmto olejom slová prísľubu proroka Izaiáša: „Vy sa budete volať kňazmi Pána, služobníkmi nášho Boha vás budú nazývať“ (Iz 61,6). Prorok takto pokračuje v slovách prísľubu a záväzku, ktorými sa Boh obrátil k synom Izraela na vrchu Sinaj: „Budete mi kráľovským kňazstvom a svätým národom“ (Ex 19,6). V širom svete, ktorý z väčšej časti nepoznal Boha, mal byť Izrael akosi Božou svätynou, mal vykonávať kňazský úrad pre svet. Mal privádzať svet k Bohu, aby sa otváral preňho. Sv. Peter vo svojej krstnej katechéze aplikoval toto privilégium a úlohu Izraela na celé spoločenstvo pokrstených, keď prehlásil: „Ale vy ste vyvolený rod, kráľovské kňazstvo, svätý národ, ľud určený na vlastníctvo, aby ste zvestovali slávne skutky toho, ktorý vás z tmy povolal do svojho obdivuhodného svetla. Kedysi ste ani ľuďom neboli, a teraz ste Boží ľud“ (1 Pt 2,9a). Krstom a birmovaním sa vstupuje do tohto Božieho ľudu, ktorý objíma celý svet; pomazanie v krste a pri birmovaní je pomazaním, ktoré vovádza do tejto kňazskej služby pre ľudstvo. Kresťania sú kňazským ľuďom pre svet. Kresťania by mali zviditeľňovať svetu živého Boha, svedčiť o ňom a privádzať knemu. Keď hovoríme o tejto našej spoločnej úlohe, nakoľko sme pokr-

tení, to nie je dôvodom vychvaľovania sa. Je to otázka, ktorá nám prináša radosť, no zároveň nás znepokojuje: sme naozaj Božou svätynou pre svet? Otvárame ľuďom prístup k Bohu alebo ho skôr schovávame? Nestali sme sa snáď my, Boží ľud, poväčšine neverným národom, vzdialeným od Boha? Nie je pravdou, že západné, centrálné krajiny kresťanstva sú už unavené zo svojej viery, znudené vlastnými dejinami a kultúrou a nechcú už viac poznať vieru v Ježiša Krista? Máme dôvod kričať teraz k Bohu: „Nedovoľ, aby sme stali anti-národom! Daj, aby sme ťa opäť spoznali! Veď si nás pomazal svojou láskou a položil si na nás svojho Ducha Svätého. Daj, aby sila tvojho Ducha bola v nás opäť účinnou, aby sme s radosťou svedčili o tvojej zvesti!

Napriek hanbe za naše omyly však nemáme zabudnúť, že aj dnes existujú žiarivé príklady viery, že aj dnes sú ľudia, ktorí prostredníctvom svojej viery a lásky dávajú svetu nádej. Keď bude 1. mája vyhlásený za blahoslaveného pápež Ján Pavol II., budeme myslieť plní vďačnosti naňho ako na veľkého svedka Boha a Ježiša Krista v našich časoch, ako na človeka naplneného Duchom Svätým. Spolu s ním myslíme na veľký počet tých, ktorých sám blahorečil a vyhlásil za svätých a ktorí nám dávajú istotu, že Boží prísľub a jeho poverenie ani dnes neupadajú do prázdna.

Napokon sa obraciam na vás, drahí spolubratia v kňazskej službe. Zelený štvrtok je zvlášť naším dňom. Pri Poslednej večeri Pán ustanovil novozákonné kňazstvo. „Posväť ich v pravde“ (Jn 17,17) – modlil sa k Otcovi za apoštolov i za kňazov všetkých čias. S veľkou vďačnosťou za dar povolania a s pokorou za všetky naše nedostatky obnovme si teraz naše „áno“ Pánovmu povolaniu. Áno, chcem sa užšie spojiť s Pánom Ježišom, zrieknu sa seba samého...hnaný Kristovou láskou. Amen. -ak-

Homília Benedikta XVI. pri svätej omši na pamiatku Poslednej večere

Vatikán (21. apríla, RV) – V Bazilike sv. Jána v Lateráne slúžil pápež Benedikt XVI. večernú svätú omšu na pamiatku Pánovej večere. Svätý Otec v nej - podľa starobylej tradície - umyl nohy 12 kňazom Rímskej diecézy. Toto gesto je zobrazením toho, čo vykonal sám Ježiš, keď umyl apoštolom nohy. Je zvýraznením Božieho mystéria a znakom úplného odovzdania života. Pápež Benedikt XVI. vo svojej homílii povedal:

Drahí bratia a sestry!

„Veľmi som túžil jesť s vami tohto veľkonočného baránka skôr, ako budem trpieť“ (Lk 22,15), týmito slovami Ježiš inauguruje slávenie jeho poslednej večere a ustanovenie svätej Eucharistie. Ježiš išiel v ústrety tej hodine s túžbou po nej. Vo svojom vnútri očakával ten okamih, v ktorom mal darovať seba samého svojim pod spôsobmi chleba a vína. Očakával ten okamih, ktorý mal byť istým spôsobom skutočnou svadobnou hostinou Mesiáša: premenením darov tejto zeme a zjednotením sa s bližnými,

aby ich premenil a začal tak s premenou celého sveta. V Ježišovej túžbe môžeme spoznať túžbu samého Boha – jeho lásku k ľuďom, k jeho stvoreniu, v očakávaní lásky. Lásky, ktorá očakáva okamih zjednotenia, lásky, ktorá chce pritiahnúť ľudí k sebe, aby ich naplnil a to je vlastne túžbou celého stvorenstva: ono smeruje k zjaveniu Božích detí (porov. Rim 8,19). Ježiš túži po nás, čaká nás. A my, naozaj túžime po ňom? Je v nás túžba stretnúť sa s ním? Dychtíme po jeho blízkosti, po zjednotení sa s ním? On nám sám seba dáva v Eucharistii! Alebo sme ľahostajní, roztržití, plní iných vecí? Z Ježišových podobenstiev o hostinách vieme, že pozná realitu prázdnych miest, odmietnutí, nezájmu o neho a o jeho blízkosť. Prázdne miesta na svadobnej hostine Pána – s výhovorkami alebo bez nich – sú pre nás už dlhšie nielen podobenstvom ale skutočnosťou, obzvlášť na tých miestach, na ktorých zjavil výnimočným spôsobom svoju blízkosť. Ježiš vedel aj o hosťoch, ktorí síce prišli, ale bez toho, aby

mali slávnostný odev – čiže bez radosti z jeho blízkosti, iba zo zvyku a s úplne odlišným smerovaním vlastného života. Sv. Gregor Veľký v jednej zo svojich homílií si kladie otázku: Akí ľudia sú tí, ktorí prišli bez slávnostného odevu, v čom spočíva tento odev a ako ho získať? Jeho odpoveď znie: Tí, čo boli pozvaní a aj prišli, istým spôsobom majú vieru. Je to viera, ktorá im otvára dvere. Avšak chýba im svadobný odev lásky. Ten, kto žije vieru nie ako lásku, nie je pripravený na sobáš a je poslaný preč. Eucharistické spoločenstvo vyžaduje vieru, ale viera vyžaduje lásku, inak zomiera a rovnako tak aj viera.

Zo všetkých štyroch evanjelií vieme, že Ježišova posledná večera pred umučeníím bola aj miestom ohlasovania. Ježiš tu ešte raz predkladá s naliehavosťou základné elementy svojho poslania. Slovo a Sviatosť, posolstvo a dar sú nerozlučne spojené. No počas poslednej večere sa Ježiš predovšetkým modlil. Matúš, Marek a Lukáš používajú dve slová k opisaniu Ježišovej modlitby vo vrcholnom okamihu Poslednej večere: „eucharistesas“ a „eulogesas“ – „vzdávať vďaky“ a „žehnať“. Stúpajúci pohyb slovesa „vzdávať vďaky“, a naopak zostupujúci slovesa „žehnať“ súvisia. Slová transsubstanciácie sú časťou tejto Ježišovej modlitby. Sú to slová modlitby. Ježiš premieňa svoje umučenie na modlitbu v obete Otcovi za ľudí. Toto pretvorenie jeho utrpenia na lásku obsahuje silu, ktorá dokáže premeniť dary, v ktorých sa on sám dáva. On ich dáva nám, aby sme sa my a celý svet pretvorili. Vlastný a posledný cieľ eucharistického premenenia je naše pretvorenie v spoločenstve s Kristom. Eucharistia má za cieľ nového človeka, nový svet, tak, ako sa môže zrodiť iba počnúc od Boha skrze dielo Božieho služobníka.

Vďaka Lukášovi a najmä vďaka Jánovi vieme, že Ježiš vo svojej modlitbe počas Poslednej večere predniesol niekoľko prosieb k Otcovi – prosieb, ktoré zároveň boli výzvami pre učeníkov vtedajška i všetkých čias. Chcel by som sa teraz zamerať iba na jednu prosbu, ktorú – podľa Jána – Ježiš zopakoval štyrikrát vo svojej Veľkňazskej modlitbe. Ako veľmi ho v jeho vnútri musela trápiť! Ona zostáva neustále jeho modlitbou k Otcovi za nás: je to prosba o jednotu. Ježiš vyslovene hovorí, že táto prosba neplatí iba pre vtedy prítomných učeníkov, ale i pre všetkých, ktorí v neho uveria (porov. Jn 17,20). Prosí, aby sa všetci stali jedným „ako ty, Otče vo mne a ja v tebe, ...aby svet uveril (Jn 17,21)“. Jednota kresťanov môže existovať jedine vtedy, keď kresťania budú intímne zjednotení s ním, s Ježišom. Viera a láska k Ježišovi, viera v jeho jednotu s Otcom a otvorenie sa pre jednotu s ním sú podstatné. Táto jednota nie je teda iba nejakou vnútornou mystickou záležitosťou. Musí sa stať viditeľnou, tak viditeľnou, že bude pre svet znamením Ježišovho poslania zo strany Otca. Preto má táto prosba v sebe ukrytý eucharistický význam, ktorý Pavol jasne ukazuje v Prvom liste Korint'anom: „A chlieb, ktorý lámeme, nie je účasťou na Kristovom tele? Keďže je jeden chlieb, my mnohí sme jedno telo, lebo všetci máme podiel na jednom chlebe (1Kor 10,16-17).“ S Eucharistiou sa rodí Cirkev. My všetci jeme ten istý chlieb, prijímame to isté telo Pána

a toto znamená: On otvára každého z nás niečomu väčšiemu od nás. On nás všetkých zjednocuje. Eucharistia je mystériom intímnej blízkosti a spoločenstva každého jednotlivca s Pánom. A je v tom istom čase viditeľnou jednotou medzi všetkými. Eucharistia je sviatosťou jednoty. Ona dosahuje až k trojičnému mystériu a tak vytvára zároveň viditeľnú jednotu. Povedzme to ešte raz: ona je mimoriadnym osobným stretnutím s Pánom a nikdy nie je iba skutkom individuálnej zbožnosti. Nevyhnutne ju slávime spoločne. V každej komunite je Pán v plnosti. Avšak on je jeden jediný vo všetkých komunitách. Preto v eucharistickej modlitbe Cirkvi nevyhnutne zaznievajú slová: „una cum Papa nostro et cum Episcopo nostro“. Toto nie je iba nejaký vonkajší doplnok toho, čo sa vnútorné deje, ale nevyhnutné vyjadrenie samotnej Eucharistie. Ďalej spomíname meno pápeža a biskupa: jednota je úplne konkrétna, má mená. Tak sa jednota stáva viditeľnou, stala sa znamením pre svet a vytvára pre nás samých konkrétne kritérium.

Sv. Lukáš nám uchoval konkrétny element z Ježišovej modlitby za jednotu: „Šimon, Šimon, hľa, satan si vás vyžiadal, aby vás preosial ako pšenicu. Ale ja som prosil za teba, aby neochabla tvoja viera. A ty, až sa raz obrátiš, posilňuj svojich bratov (Lk 22, 31-32).“ Dnes s bolesťou znova konštatujeme, že satanovi bolo umožnené preosiať učeníkov viditeľne pred celým svetom. A vieme, že sa Ježiš modlí za Petrovu vieru i za jeho nástupcov. Vieme, že Peter, skrze rozbúrené vody dejín, ide v ústrety Pánovi a vždy, keď sa začína topiť býva opäť podopretý Pánovou rukou a ním vedený. No potom nasleduje predpoveď i úloha: „Ty, až sa raz obrátiš...“ : všetci ľudia, okrem Márie sústavne potrebujú obrátenie. Ježiš predpovedá Petrovi jeho pád a obrátenie. Od čoho sa Peter musel obrátiť? Na začiatku jeho povolania vystrašený Božou mocou Pána a svojou malosťou Peter zvolá: „Pane, odíď odo mňa, pretože som hriešnik!“ (Lk 5,8). V Pánovom svetle uznáva svoju neschopnosť. Práve vtedy, vo vedomí svojej pokory, že je hriešnikom, je povolaný. On musí vždy nanovo objavovať túto pokoru. V blízkosti mesta Cézarea Filipova Peter nechcel prijať, že Ježiš musí trpieť a byť ukrižovaný. Toto nebolo zjednotiteľné s jeho obrazom Boha a Mesiáša. Vo večeradle nechcel pripustiť, aby mu Ježiš umyl nohy: to sa tiež nehodilo jeho obrazu Majstrovej hodnosti. V Olivovej záhrade zas uderil mečom. Chcel ukázať svoju odvahu. Pred slúžkou však tvrdil, že Ježiša nepozná. V tej chvíli sa mu to zdalo ako drobné klamstvo nevyhnutné k tomu, aby zostal v Ježišovej blízkosti. Jeho heroizmus sa zrútil v tejto mizernej hre o miesto v centre udalosti. My všetci sa musíme znova naučiť prijať Boha a Ježiša Krista takého, aký je, a nie takého, akého by sme ho chceli. Aj my odmietame prijať, že sa on zviazal s limitmi svojej Cirkvi a svojich služobníkov. Aj my nechceme pripustiť, že on je bezmocný v tomto svete, aj my sa ukrývame za predsudky, keď príslušnosť k nemu je príliš drahá alebo príliš nebezpečná. My všetci potrebujeme obrátenie, aby sme prijali Ježiša v jeho prirodzenosti Božej i ľudskej. Potrebujeme pokoru učeníka, ktorý nasleduje Majstrovu vôľu.

V tejto chvíli ho chceme prosiť, aby na nás – rovnako ako na Petra – hľadel v týchto chvíľach dobrosrdečnými očami a aby nás obrátil.

Peter, po obrátení, je povolán povzbudzovať svojich bratov. Nie je to nejaký nedôležitý fakt, že táto úloha mu je zverená vo večeradle. Služba jednoty má svoje viditeľné miesto v slávení Eucharistie. Drahí priatelia, pre pápeža je veľkou posilou vedomie, že počas každej eucharistickej slávnosti sa všetci za neho modlia; že naša modlitba sa zjednocuje s modlitbou Pána za Petra. Iba

vd'aka modlitbe Pána a Cirkvi môže pápež plniť svoju úlohu spočívajúcu v povzbudzovaní bratov – pást' Ježišovo stádo a byť garantom tej jednoty, ktorá sa stáva viditeľným svedectvom Ježišovho poslania zo strany Otca.

„Veľmi som túžil jest' s vami tohto veľkonočného baránka skôr, ako budem trpieť“. Pane, ty si túžil po nás, po mne. Túžil si byť účastný v nás vo svätej Eucharistii, zjednotiť sa s nami. Pane, vzbud' aj v nás túžbu po tebe. Povzbud' nás v jednote s tebou a navzájom medzi nami. Daruj tvojej Cirkvi jednotu, aby svet uveril. Amen. -Pr-

Veľkopiatočkové obrady v Bazilike sv. Petra

Vatikán (22. apríla, RV) – V Bazilike sv. Petra veľkopiatočkovým obradom predsedal pápež Benedikt XVI. Asistovali mu kardinál Leonardo Sandri, prefekt Kongregácie pre Východné cirkvi a kardinál Raymond L. Burke, prefekt Najvyššieho súdu Apoštolskej signatúry. Čítania zazneli v taliančine a v angličtine. Po spievaných pašiach nasledovala homília, ktorú už tradične predniesol pápežský kazateľ P. Raniero Cantalamessa:

Svätý Otče, ctihodní bratia a sestry!

Svojím umučením – píše sv. Pavol Timotejovi – Ježiš Kristus „vydal nádherné svedectvo“ (porov. 1 Tim 6,13). Pýtame sa: svedectvo čoho? Nie pravdy o svojom živote a jeho pôvode. Mnohí zomreli a zomierajú ešte i dnes pre pomýlené dôvody, mysliac si, že sú správne. Vzkriesenie, je to, čo svedčí o pravde Krista “ktorého Boh na to ustanovil a všetkým dosvedčil tým, že ho vzkriesil z mŕtvych“, hovorí apoštol na Areopágu v Aténach (Sk 17,31).

Smrť nesvedčí o pravde, ale o láske Krista. Ona je najväčším dôkazom tejto lásky: „Nik nemá väčšiu lásku ako ten, kto položí život za svojich priateľov“ (Jn 15, 13). Dalo by sa namietat', že existuje väčšia láska než dať život za svojich priateľov, a to dať život za svojich nepriateľov. Ale to je presne to, čo urobil Ježiš: „Ved' Kristus zomrel v určenom čase za bezbožných, keď sme boli ešte bezmocní“, píše apoštol v liste Rimanom. „Sotvaktó zomrie za spravodlivého; hoci za dobrého by sa azda niekto odhodlal umrieť. Ale Boh dokazuje svoju lásku k nám tým, že Kristus zomrel za nás, keď sme boli ešte hriešnici“ (Rim 5, 6-8). „Miloval nás, keď sme ešte boli jeho nepriateľmi, aby sme sa mohli stať jeho priateľmi“ (sv. Augustín, Komentár k Prvému Jánovmu listu 9,9; PL 35, 2051).

Istá jednostranná tzv. „teológia kríža“ nás vedie k zabudnutiu niečoho podstatného. Kríž nie je len Božím súdom nad svetom, popretím jeho múdrosti a zjavením jeho hriechu. Nie je to Božie „nie“ svet, ale jeho láskavé „áno“: „Nespravodlivosť, zlo ako realita“ – píše Svätý Otec vo svojej najnovšej knihe o Ježišovi – „nemôže byť jednoducho ignorované, či nepovšimnuté. Musí byť odstránené, porazené. Toto je skutočné milosrdenstvo. A pretože ľudia toho nie sú schopní, robí to sám Boh – toto je bezpodmienečná Božia dobrota“ (J. Ratzinger – Benedikt XVI., Ježiš Nazaretský, 2. časť, LEV 2011, s. 151).

Ale ako mať odvahu hovoriť o Božej láske, keď máme pred očami tak veľa ľudských nešťastí, ako sú napríklad: katastrofa, ktorá postihla Japonsko, alebo tragédie, ktoré sa stali na mori v posledných týždňoch? Nemáme o nich hovoriť? Keby sme zostali v tichu, bola by to zrada viery a ignorovanie podstaty mystéria, ktoré slávime. Je istá pravda, ktorú práve na Veľký piatok musíme jednoznačne ohlasovať. Ten, koho kontemplujeme na kríži, je Boh „osobne“. Áno, je aj človekom Ježišom Nazaretským, avšak on je jednou jedinou osobou so Synom večného Otca. Pokiaľ neuznáme a nebudeme brať vážne základnú dogmu kresťanskej viery – prvú dogmaticky definovanú v Nicei – že Ježiš Kristus je Boží syn, sám Boh, tej istej podstaty s Otcem, tak ľudská bolesť zostane bez odpovede.

Nemožno povedať, že „Jóbova otázka zostala nezodpovedaná“, že ani kresťanská viera nemá odpovede na ľudské utrpenie, ak už na začiatku odmietneme odpovede, ktoré nám ponúka. Ako niekoho presvedčíte, že nejaký nápoj neobsahuje jed? Tak, že z neho odpijete pred jeho očami! Takisto urobil Boh s ľuďmi. On sa napil z horkého kalichu umučenia. Nemôže byť teda ľudská bolesť otrávená, nemôže byť iba negatívnou, absurdnou a prehrou, ak sám Boh sa rozhodol ochutnať ju. Niekde v hĺbke tohto kalichu musí byť ukrytá perla.

Meno tejto perly poznáme: vzkriesenie! „A myslím, že utrpenia tohto času nie sú hodné porovnávaní s budúcou slávou, ktorá sa na nás má zjaviť“ (Rim 8, 18) a na inom mieste: „Zotrie im z očí každú slzu a už nebude smrti ani žiaľu; ani náreku ani bolesti viac nebude, lebo prvé sa pomínulo“ (Zjv 21,4). Ak by beh života mal skončiť tu na zemi, bola by skutočne beznádejná myšlienka na milióny, či snád' miliardy ľudských bytostí, ktoré už začínajú svoj život znevýhodnení, priklinčovaní chudobou a úpadkom už na začiatku, zatiaľ čo málo iných požíva všetok luxus a nevie ako minúť neproporčné množstvo peňazí, ktoré zarobí.

Ale nie je to tak. Smrť nielen vymaže všetky rozdiely, ale ich obráti. „zomrel i žobrák a anjeli ho zanesli do Abrahámovho lona. Zomrel aj boháč a pochovali ho“ (porov. Lk 16,22-23). Nemôžeme aplikovať príliš jednoduchým spôsobom túto schému na sociálnu skutočnosť, ale ono je

v Písme, aby nás povzbudilo v tom, že viera vo vzkriesenie nikoho nenecháva v akomsi spokojnom živote. Pripomína nám, že výrok „žiť a nechať žiť“ sa nikdy nesmie zmeniť na výrok „žiť a nechať zomrieť“.

Odpoveď kríža nie je iba pre kresťanov ale pre všetkých, pretože Boží syn zomrel za všetkých. V mystériu vykúpenia je objektívny i subjektívny aspekt; je tu samotný fakt ako aj jeho prijatie vo svedomí a následná odpoveď viery naň. „Duch Svätý“, píše sa v jednom z dokumentov Druhého vatikánskeho koncilu, „dáva všetkým možnosť, aby sa – spôsobom známym Bohu – stali účastníkmi na tomto veľkonočnom tajomstve.“

Jedným zo spôsobov ako byť účastníkmi na veľkonočnom tajomstve je práve utrpenie: „Utrpenie“, napísal Ján Pavol II. krátko po atentáte a po dlhom pobyte v nemocnici, „znamená otvorenosť a vnímavosť voči činnosti spásonosnej Božej sily, ktorá sa v Kristovi ponúka ľudstvu.“ Utrpenie, každé utrpenie, no obzvlášť utrpenie nevinných vovádza do kontaktu – mysterióznym spôsobom „známym iba Bohu“ – s Kristovým krížom.

Po Ježišovi tí, ktorí „vydali nádherné svedectvo“, a ktorí „pili kalich“, boli mučeníci! Rozprávania o ich smrti sa na začiatku nazývali „passio“, utrpenie, tak ako utrpenie Ježiša, ktoré sme si práve vypočuli. Kresťanský svet opäť navštívila skúška mučeníctva, o ktorej sme si mysleli, že skončila po páde ateistických totalitných režimov. Nemôžeme prejsť mlčaním pred ich svedectvom. Prví kresťania si uctievali svojich mučeníkov. Skutky ich mučeníctva sa čítali a kolovali medzi cirkvami s veľkým rešpektom. Práve dnes, na Veľký piatok 2011 vo veľkej Ázijskej krajine, sa kresťania modlili a mlčky pochodovali po cestách niektorých miest, aby zažehnali nebezpečenstvo, ktoré im hrozí.

Jedna vec odlišuje skutky skutočných mučeníkov od tých, ktoré sú viac legendou, vytvorených za stolom po skončení prenasledovania. Pri prvých prakticky neexistuje ani stopa po polemike proti prenasledovateľom. Celá pozornosť je koncentrovaná na hrdinstvo mučeníkov, a nie na perverznosť sudcov a katov. Sv. Cyprián dokonca nariadil, aby jeho katovi, ktorý mu odtiaľ hlavu, dali 25 zlatých. Sú to učenci toho, ktorý zomierajúc povedal: „Otcе, odpusť im lebo nevedia čo robia“. „Ježišova krv - pripomenul Svätý Otec vo svojej poslednej knihe - hovorí iným jazykom ako Ábelova krv (por. Heb 12,24): nežiada pomstu a trest, ale je zmierením“.

Aj svet sa skláňa pred modernými svedkami viery. Tak môžeme vysvetliť neočakávaný úspech filmu „Boží muži“ vo Francúzsku. Ten rozpráva o vražde 7 cisterciánskych mníchov v Tibhirine v marci 1996. Tiež zostávame s obdivom stáť pred slovami testamentu katolíckeho politika Shahbaza Bhattiho, ktorý bol zavraždený pre vieru minulý mesiac. Jeho testament platí aj pre nás, jeho bratov vo viere, a bolo by nevďačnosťou nechať ho upadnúť do zabudnutia.

„Ponúkali mi“ - napísal - „vysoké posty vo vláde a žiadali ma, aby som sa vzdal môjho boja, ale ja som vždy odmietol, dokonca aj za cenu ohrozenia môjho života. Nechcem popularitu, nechcem mocenské pozície.

Chcem iba miesto pri Ježišových nohách. Chcem, aby môj život, môj charakter, moje konanie hovorili, že nasledujem Ježiša Krista. Táto túžba je vo mne taká silná, že sa považujem za privilegovaného Ježišom - v tomto mojom úsilí a v tomto mojom boji pomáhať chudobným, núdzným, prenasledovaným kresťanom mojej krajiny - ktorý akoby chcel prijať obeť môjho života. Chcem žiť pre Krista a pre Neho chcem zomrieť“.

Akoby sme počuli mučeníka Ignáca Antiochojského, keď prichádzal do Ríma, aby podstúpil mučeníctvo. Mlčanie obetí však neospravedlňuje nezaujímavosť sveta o ich osud. „Keď hynie spravodlivý“ - uvádza prorok Izaiáš - „nik si to neberie k srdcu, keď zbožní ľudia umierajú, nik nechápe, že spravodlivý unikal nešťastiu“ (Iz 57,1).

Kresťanskí mučeníci nie sú jediní, ako sme videli, ktorí trpia a umierajú okolo nás. Čo môžeme ponúknuť tomu, kto neverí, okrem našej istoty viery, že za bolesť je tu vykúpenie? Môžeme trpieť s tým, kto trpí, plakať s tým, kto plače (Rim 12,15). Pred oznámením vzkriesenia a života, pred smútkom Lazárových sestier, Ježiš zaplakal (Jn 11,35). V tejto chvíli môžeme plakať a trpieť osobitne s japonským ľudom, ktorý sa spamätáva z jednej z najväčších prírodných katastrof v histórii. Týmto bratom v ľudskosti môžeme tiež povedať, že obdivujeme ich dôstojnosť, príkladnú rozvážnosť a vzájomnú pomoc, ktoré ukázali svetu.

Globalizácia má aspoň tento pozitívny efekt: bolesť jedného národa sa stáva bolesťou všetkých, podnecuje solidaritu všetkých. Dáva nám možnosť objaviť, že sme jedinou ľudskou rodinou, spojenou v dobrom i zlom. Pomáha nám prekonať bariéry rasy, farby a náboženstva. Ako sa píše vo verši známeho básnika: „Ľudia pokoja! V poslušnosti zemi je veľké tajomstvo“.

Musíme ale nájsť poučenie v udalostiach, akou bola táto. Zemetrasenia, uragány a ďalšie nešťastia, ktorí zasahujú ako vinných, tak aj nevinných, nie sú nikdy Božím trestom. Tvrdiť opak, znamená urážať Boha a ľudí. Sú ale upozornením: v tomto prípade upozornením, že si nemáme robiť ilúzie, že nás zachráni veda a technika. Ak si nebudeme vedieť stanoviť limity, môžu sa práve ony stať, a teraz to aj vidíme, vážnym ohrozením.

Zemetrasenie bolo aj vo chvíli Kristovej smrti: „Keď stotník a tí, čo s ním strážili Ježiša, videli zemetrasenie a všetko čo sa deje, veľmi sa naľakali a hovorili: „On bol naozaj Boží Syn“ (Mt 27,54). Ale bolo tu ďalšie, ešte väčšie zemetrasenie, a to vo chvíli jeho zmŕtvychvstania: „Vtom nastalo veľké zemetrasenie, lebo z neba zostúpil Pánov anjel, pristúpil, odvalil kameň a sadol si naň“ (Mt 28,2). Tak to bude vždy. Po každom zemetrasení smrti, príde zemetrasenie vzkriesenia a života.

Nieкто povedal: „Už iba Boh nás môže zachrániť“. A máme záruku, že to urobí, pretože „Veď Boh tak miloval svet, že dal svojho jednorodného Syna“ (Jn 3,16). Pripravme sa preto spievať s obnoveným presvedčením a pohnutou vďačnosťou slová liturgie: Hľa, drevo kríža, na ktorom zomrel Spasiteľ sveta. Podťe, pokloňme sa !

Preklad: Ľudovít Malík, Peter Dufka, Ľubomír Rebek

Homília Benedikta XVI. počas Veľkonočnej vigílie 2010

Vatikán (24. apríla, RV) – V sobotu večer pápež Benedikt XVI. predsedal v Bazilike sv. Petra vo Vatikáne Veľkonočnej vigílii vzkriesenia Pána. Spolu s ním koncelebrovalo 30 kardinálov. Štyri čítania, ktoré odzneli vo francúzštine, angličtine, nemčine a španielčine, vystriedali žalmy spievané v latinčine. Počas obradov Svätý Otec udelil krst šiestim dospelým katechumenom z rôznych krajín. Vo svojej homílii okrem iného povedal:

Drahí bratia a sestry!

Dva veľké symboly charakterizujú liturgickú slávnosť Veľkonočnej vigílie. Je to predovšetkým oheň, ktorý sa stane svetlom. Svetlo veľkonočného paškálu, ktoré sa v procesii cez chrám ponorené v temnote noci zmení na záplavu svetiel. Hovorí nám o Kristovi ako o skutočnej zorničke, ktorá nikdy nezapadá – o Vzkriesenom, v ktorom svetlo porazilo temnotu. Druhým symbolom je voda. Ona nám pripomína na jednej strane vody Červeného mora, utopenie a smrť, mystérium kríža. Potom sa ale prezentuje ako voda – prameň, ktorý dáva život uprostred sucha. Stáva sa tak obrazom sviatosti krstu, ktorá nás robí účastnými na smrti a vzkriesení Ježiša Krista.

Dôležitou časťou liturgie Veľkonočnej vigílie sú však nielen tieto veľké symboly stvorenia – svetlo a voda. Podstatnou charakteristikou vigílie je skutočnosť, že ona nás vedie k plnšiemu stretnutiu so slovami Svätého písma. Pred liturgickou reformou sa čítavalo dvanásť starozákonných úryvkov a dva novozákonné. Tie z Nového zákona zostali. Počet čítaní zo Starého zákona bol ustanovený na sedem, ale môže byť podľa miestnej situácie redukovaný na tri. Cirkev nás chce previesť skrze tento veľký panoramatický pohľad pozdĺž dejín spásy, od stvorenia cez vyvolenie a oslobodenie Izraela až po svedectvá prorokov, ktorými sa celé tieto dejiny orientujú vždy jasnejšie k Ježišovi Kristovi. V liturgickej tradícii všetky tieto čítania boli nazývané proroctvami. Aj vtedy, keď nie sú priamo predpoveďami budúcich udalostí, predsa len majú prorocký charakter a ukazujú nám vnútornú podstatu a smerovanie dejín. Robia to spôsobom, skrze ktorý sa stvorenie a dejiny stávajú priehľadnými, aby sa ukázalo to podstatné. Tak nás berú za ruku a vedú nás ku Kristovi, ukazujú nám skutočné Svetlo.

Táto cesta skrze Sväté písmo začína vo Veľkonočnej vigílii opisom stvorenia. Týmto nám liturgia chce povedať, že aj tento opis stvorenia je proroctvom. Nie je iba informáciou o vonkajšom priebehu vývoja vesmíru a človeka. Cirkevní otcovia si toho boli veľmi dobre vedomí. Necháпали tento opis ako rozprávanie o pôvode vecí, ale ako odvolávku na to podstatné, na skutočný princíp a cieľ nášho bytia. Môžeme sa však pýtať: je skutočne dôležité počas Veľkonočnej vigílie hovoriť aj o stvorení? Nemohlo by sa začať udalosťami, v ktorých Boh povoláva človeka, vytvára si ľud a tvorí jeho dejiny ľuďmi na zemi? Odpoveďou musí byť: nie. Výnechať stvorenie by znamenalo nepochopiť samotné dejiny Boha s ľuďmi, obmedziť ich, nevidieť ich skutočný poriadok. Lúč de-

jín, ktoré Boh založil, vedie až k samotnému pôvodu, až k stvoreniu. Naše Vyznanie viery začína slovami: „Verím v Boha, Otca všemohúceho, Stvoriteľa neba i zeme“. Ak vynecháme tento prvý článok Kréda, celé dejiny spásy sa stanú príliš obmedzené a príliš malé. Cirkev nie je nejakou asociáciou, ktorá sa stará o náboženské potreby ľudí, a ktorá by – ako taká – mala obmedzený účel takej asociácie. Nie, ona privádza človeka do kontaktu s Bohom, a teda s počiatkom všetkých vecí. Preto na nás Boh hľadá ako Stvoriteľ, a kvôli tomu nesieme zodpovednosť za stvorenie. Naša zodpovednosť sa rozprestiera na celé stvorenie, pretože ono pochádza od Stvoriteľa. Iba preto, že Boh stvoril všetko, nám môže dať život a viesť ho. Život vo viere Cirkvi neobjíma iba okruh citov a pocitov, alebo morálnych povinností. Ona objíma človeka v jeho celosti, od jeho počiatkov až po perspektívu večnosti. Iba preto, že stvorenie patrí Bohu, môžeme mu vo všetkom dôverovať. A iba preto, že on je Stvoriteľ, môže nám dať život vo večnosti. Radosť zo stvorenia, vďačnosť za stvorenie a zodpovednosť voči nemu idú ruka v ruku.

Ústredné poslanstvo príbehu o stvorení možno určiť ešte presnejšie. Svätý Ján v prvých slovách svojho evanjelia zhrnul podstatný význam tohto príbehu v jedinej vete: „Na počiatku bolo Slovo.“ Príbeh o stvorení, ktorý sme si vypočuli, skutočne charakterizuje veta, ktorá sa s pravidelnosťou opakuje: „Boh povedal ...“. Svet bol stvorený Slovom, Logosom, ako to Ján vyjadruje pomocou ústredného pojmu v gréckom jazyku. „Logos“ znamená „rozum“, „zmysel“, „slovo“. Nie je to len rozum, ale stvoriteľský rozum, ktorý hovorí a predstavuje seba samého. Je Rozumom, ktorý je zmyslom a ktorý tvorí zmysel. Príbeh o stvorení nám teda hovorí, že svet je výtvorom tvorivého Rozumu. A tým nám hovorí, že na počiatku všetkých vecí nebolo to, čo je bez rozumu a slobody, ale princíp všetkých vecí je stvoriteľský rozum, je láska, je sloboda. Tu sa v diskusii medzi vierou a nevierou nachádzame zoči-voči finálnej alternatíve, ktorá je v hre: iracionalita, nedostatok slobody a náhoda je princípom všetkého, alebo rozum, sloboda a láska sú princípom bytia? Primát patrí nerozumnosti alebo rozumu? Toto je otázka, o ktorú tu v podstate ide. Ako veriaci odpovedáme príbehom stvorenia a Jánom: Na počiatku je sloboda. Preto je dobré byť ľudskou osobou. Nie je to tak, že na konci rozširujúceho sa vesmíru, v neznámom malom kúte, sa náhodou nejakým spôsobom vytvoril druh živej bytosti, schopnej myslieť a pokúšať sa hľadať v stvorení nejaký rozum či priniesť mu ho. Ak je človek iba takýmto produktom evolučnej náhody na nejakom okraji vesmíru, potom by jeho život bol bezvýznamný, alebo dokonca narušením prírody. Ale nie je tomu tak. Na počiatku je Rozum, tvoriaci božský rozum. A pretože jestvuje Rozum, stvoril i slobodu; a pretože možno so slobodou zaobchádzať i nedovolené, jestvuje i to, čo odporuje stvoreniu. Preto, takpovediac, hustá tmavá čiara preniká štruktúru vesmíru aj prirodzenosť človeka. Ale

napriek tomuto rozporu, stvorenie ako také zostáva dobré, život zostáva dobrým, pretože na počiatku stojí dobrý Rozum, tvoriaca láska Božia. Preto svet môže byť spasený. Preto môžeme a musíme byť na strane pravdy, slobody a lásky – na strane Boha, ktorý nás tak veľmi miluje, že trpel za nás, aby z jeho smrti mohol vytrysknúť nový, definitívny, uzdravený život.

Starozákonný príbeh o stvorení, ktorý sme si vypočuli, jasne poukazuje na túto skutočnosť. Ale umožňuje nám urobiť ďalší krok vpred. Štrukturalizuje proces stvorenia v rámci týždňa, ktorý smeruje k sobote, nachádzajúc v nej završenie. Pre Izrael bola sobota dňom, v ktorom sa všetci mohli podieľať na Božom odpočinku, v ktorom človek aj zvier, pán i otrok, boli zjednotení v slobode Božej. Takto bola sobota výrazom zmluvy medzi Bohom i človekom a stvorením. Takýmto spôsobom spoločenstvo medzi Bohom a človekom sa nejví ako niečo dodatočne zriadené vo svete po tom, čo bolo ukončené stvorenie. Zmluva, spoločenstvo medzi Bohom a človekom, bola vopred uskutočnená v najväčšej hĺbke stvorenia. Áno, zmluva je vnútorným dôvodom stvorenia, ako je stvorenie vonkajším predpokladom zmluvy. Boh stvoril svet, aby bolo miesto, kde môže komunikovať svojou láskou a z ktorého sa odpoveď lásky vráti k nemu. Pred Bohom je ľudské srdce, ktoré odpovedá, väčšie a dôležitejšie než celý obrovský materiálny vesmír, ktorý nám zaiste, umožňuje tušiť niečo z veľkosti Božej.

Na Veľkú Noc a z veľkonočnej skúsenosti kresťanov musíme však urobiť ešte ďalší krok. Sobota je siedmy deň v týždni. Po šiestich dňoch, počas ktorých je človek určitým spôsobom účastný na stvoriteľskom diele Bohom, je sobota dňom odpočinku. V rodiacej sa Cirkvi sa však udialo čosi neslýchané: miesto soboty, siedmeho dňa, nahrádza prvý deň. Ako deň liturgického zhromaždenia, stáva sa dňom stretnutia s Bohom prostredníctvom Ježiša Krista, ktorý sa v prvý deň, v nedeľu, stretá so svojimi blízkymi ako Vzkriesený, po tom, čo oni našli hrob prázdny. Štruktúra týždňa sa teda obrátila. Už sa

nezameriava na siedmy deň, aby sa počas neho zúčastnila na Božom odpočinku. Začína sa prvým dňom, ako dňom stretnutia so Vzkrieseným. Toto stretnutie nastáva zakaždým znovu pri eucharistickej slávnosti, počas ktorej Pán znovu prichádza medzi svojich, aby sa im daroval, dovolil im, aby sa ho takpovediac dotkli, sadá si s nimi k spoločnému stolu. Táto zmena je výnimočný fakt, ak vezmeme do úvahy, že sobota, siedmy deň, ako deň stretnutia s Bohom, je hlboko zakorenený v Starom zákone. Ak si uvedomíme, nakoľko sa cesta od práce ku dňu odpočinku stotožňuje aj s prirodzenou logikou, dramatickosť takejto zmeny je ešte badateľnejšia. Tento revolučný proces, ktorý sa odohral hneď pri zrode Cirkvi, možno vysvetliť jedine faktom, že v tento deň sa muselo stať niečo neslýchané. Prvý deň týždňa bol tretím dňom po Ježišovej smrti. Bol to deň, v ktorom sa Ježiš ukázal svojim blízkym ako Vzkriesený. Toto stretnutie v sebe nieslo čosi šokujúce. Svet sa zmenil. Ten, čo zomrel, získal nový život, ktorý už viac žiadna smrť neohrozí. Nastúpila nová forma života, nový rozmer stvorenia. Prvý deň, ako hovorí kniha Genezis, je dňom, kedy sa začína stvorenie. Teraz sa tento deň stal novým spôsobom dňom stvorenia, stal sa dňom nového stvorenia. My oslavujeme prvý deň. Tým oslavujeme Boha, Stvoriteľa a jeho stvorenstvo. Áno, verím v Boha, Stvoriteľa neba i zeme. A oslavujeme Boha, ktorý sa stal človekom, trpel, umrel, bol pochovaný a vstal z mŕtvych. Slávime definitívne víťazstvo Stvoriteľa a jeho stvorenstva. Slávime tento deň ako počiatok a zároveň ako cieľ nášho života. Slávime ho, pretože teraz, vďaka Vzkriesenému, platí absolútne, že rozum je silnejší ako nezmyselnosť, pravda je silnejšia ako lož, láska je silnejšia ako smrť. Slávime prvý deň, pretože vieme, že tmavý lúč, ktorý prechádza stvorením, tu nebude naveky. Slávime ho, pretože vieme, že teraz definitívne platí to, čo bolo povedané na konci príbehu stvorenia: „A Boh videl všetko, čo urobil, a hľa, bolo to veľmi dobré“ (Gen 1,31). Amen.

Preklad: Peter Dufka, Ľudovít Malík, Ľubomír Rebek

Posolstvo Urbi et Orbi

*In resurrectione tua, Christe, coeli et terra laetentur
Z tvojho Vzkriesenia, Kriste, raduje sa nebo a zem*

Drahí bratia a sestry Ríma a celého sveta!

Veľkonočné ráno nám prinieslo starobylú a vždy novú zvesť: Kristus vstal z mŕtvych! Ozvena tejto udalosti vyšla z Jeruzalema pred dvadsiatimi storočiami a znie naďalej v Cirkvi, ktorá nesie v srdci živú vieru Márie - Ježišovej matky, vieru Magdalény a ďalších žien, ktoré ako prvé uzreli prázdny hrob, vieru Petra a ostatných apoštolov.

Až dodnes, i v našej ére komunikačných hypertechnológií, sa vieru kresťanov zakladá na tejto zvesti, na svedectve tých sestier a bratov, ktorí najprv videli odvalený

kameň a prázdny hrob, potom tajomných poslov, ktorí dosvedčili, že Ježiš - ten Ukrižovaný - bol vzkriesený. A potom sa On sám, Majster a Pán, živý a hmatateľný zjavil Márii Magdaléne, dvom učeníkom z Emauz a nakoniec všetkým jedenástim apoštolom, zhromaždeným vo Večeradle (porov. Mk 16,9-14).

Kristovo zmŕtvychvstanie nie je plodom špekulácie či mystickej skúsenosti; je udalosťou, ktorá isto presahuje dejiny, ale nastáva v určitom jej okamihu a zanecháva v nich nezmazateľnú stopu. Svetlo, ktoré oslnilo vojakov, strážiacich Ježišov hrob, preniklo cez čas i priestor. To svetlo je iné, božské; prerazilo temnoty smrti a vnieslo do sveta Boží jas, žiaru Pravdy a Dobra.

Ako na jar snečné lúče dávajú vyraziť a rozkvitnúť púčikom na stromoch, tak žiara, vystupujúca z Kristovho zmŕtvychvstania, dáva silu a zmysel každej ľudskej nádeji, každému očakávaniu, túžbe a plánu. Preto sa dnes raduje celý kozmos, vťahnutý do jari ľudstva, ktoré sa stáva hovorcom nemého chválospevu stvorenia. Veľkonočné aleluja, ktoré znie v Cirkvi putujúcej svetom, vyjadruje tichý jasot vesmíru a osobitne túžbu každej ľudskej duše, ktorá je úprimne otvorená Bohu, ba uznáva Jeho nekonečnú dobrotu, krásu a pravdu.

„Z tvojho Vzkriesenia, Kriste, raduje sa nebo i zem.“ Na túto výzvu ku chvále, ktorá dnes stúpa zo srdca Cirkvi, odpovedajú „nebesia“ v plnosti: zástupy anjelov, svätých a blahoslavených sa jednomyselne pripájajú k nášmu plesaniu. V nebi je všetko pokojné a radostné. Avšak na zemi, bohužiaľ, tomu tak nie je! Tu, v tomto našom svete veľkonočné aleluja stále kontrastuje so vzdychaním a volaním, ktoré pochádza z mnohých bolestných situácií: biedy, hladu, choroby, vojen a násilí. A napriek tomu, predsa preto Kristus zomrel a vstal z mŕtvych! Zomrel tiež kvôli našim dnešným hriechom a vstal z mŕtvych, aby vykúpil tiež naše dnešné dejiny. Moje poslanstvo chce preto dosiahnuť ku všetkým ako prorocká zvesť, osobitne k národom a spoločnostiam, ktoré prežívajú čas utrpení, aby im Vzkriesený Kristus otvoril cestu slobody, spravodlivosti a pokoja.

Kiež sa raduje zem, ktorá bola ako prvá zaplavená svetlom Vzkriesenia. Kristova žiara nech dosiahne tiež národy Blízkeho východu, aby svetlo pokoja a ľudskej dôstojnosti premošlo temnoty rozdelenia, nenávisť a násila. Diplomacie a dialóg nech zaujmú miesto zbraní v Líbyi a je umožnený prístup humanitárnej pomoci v súčasnej konfliktnnej situácii tým, ktorí trpia dôsledkami stretov. Všetci obyvatelia krajín severnej Afriky a Blízke-

ho východu, a osobitne mladí, nech sa usilujú o presadenie všeobecného dobra a vytvorenie spoločnosti, v ktorej bude odstránená chudoba a každé politické rozhodnutie bude inšpirované úctou k ľudskej osobe. Všetci ubehlíci a utečenci, ktorí pochádzajú z rôznych afrických krajín a boli nútení opustiť svojich najdrahších, nech pocítia solidaritu všetkých; ľudia dobrej vôle nech sú osvietení a otvoria svoje srdce pohostinnosti, aby bolo možné solidárne a v súlade ísť v ústrety naliehavým potrebám toľkých bratov; tí, ktorí vo veľkodušnej snahe ponúkajú v tomto smere príkladné svedectvá, nech pocítia našu podporu a ocenenie.

Kiež sa podarí zrekonštruovať občianske spolužitie obyvateľov Pobrežia slonoviny, kde je naliehavo potrebné nastúpiť cestu zmierenia a odpustenia, aby boli zahojené hlboké zranenia vyvolané nedávnym násilím. Kiež nájde útechu a nádej Japonsko, ktoré sa vyrovnáva s dramatickými následkami nedávneho zemetrasenia i tie krajiny, ktoré boli v uplynulých mesiacoch sužované prírodnými kalamitami, rozsievajúcimi bolesť a úzkosť.

Nech sa raduje nebo a zem zo svedectiev tých, ktorí znášajú protivenstvá či dokonca prenasledovania pre svoju vieru v Pána Ježiša. Nech im zvesť o jeho víťaznom vzkriesení dodá odvahu a dôveru.

Drahí bratia a sestry! Vzkriesený Kristus kráča pred nami k novým nebesiam a novej zemi (porov. Zjav 21,1), kde budeme nakoniec žiť ako jedna rodina, deti toho istého Otca. On je s nami až do konca časov. Kráčajme za ním v tomto ranenom svete so spevom aleluja. V našom srdci je radosť a bolesť, na našej tvári úsmev a slzy. Takáto je naše pozemská realita. Avšak Kristus vstal z mŕtvych, je živý a ide s nami. Preto spievajme a kráčajme, verní svojmu nasadeniu v tomto svete, s pohľadom upreným na nebo. Požehnanú Veľkú noc vám všetkým!

Príhovor Benedikta XVI. pred modlitbou Raduj sa, nebies kráľovná

Vatikán (25. apríla, RV) – Modlitba Raduj sa, nebies kráľovná na Veľkonočný pondelok zaznela na nádvorí apoštolského paláca v Castel Gandolfe, kam sa pápež Benedikta XVI. premiestnil po nedeľnom požehnaní Urbi et orbi. Svätý Otec začal príhovor starovekým veľkonočným pozdravom: Pán skutočne vstal z mŕtvych. Aleluja:

Drahí bratia a sestry!

Surrexit Dominus vere! Alleluja! Pánovo zmŕtvychvstanie znamená obnovu našej ľudskej prirodzenosti. Kristus zvíťazil nad smrťou, ktorú spôsobil náš hriech a privádza nás späť k večnému životu. Z tejto udalosti vychádza život celej Cirkvi a samotná existencia kresťanov. Čítame to práve dnes, v Pondelok anjela, v prvom misijnom prejave rodiacej sa Cirkvi: „Tohto Ježiša Boh vzkriesil a my všetci sme toho svedkami. Božia pravica ho povýšila, a keď od Otca dostal prisľúbeného Ducha Svätého, vylial ho, ako sami vidíte a počujete.“ (Sk 2, 32-33) Jedným z charakteristických znakov viery vo vzkrie-

senie je pozdrav medzi kresťanmi vo veľkonočnom období, inšpirovaný starovekým liturgickým hymnom: „Kristus vstal z mŕtvych! Naozaj vstal z mŕtvych!“ Je vyznaním viery a životnej horlivosti, rovnakej ako u žien opísaných v evanjeliu svätého Matúša: „A hľa, Ježiš im išiel v ústrety a oslovil ich: „Pozdravujem vás!“ Ony pristúpili, objali mu nohy a klaňali sa mu. Tu im Ježiš povedal: „Nebojte sa! Choďte, oznámte mojim bratom, aby šli do Galiley; tam ma uvidia.“ (Mt 28,9-10) „Celá Cirkev“, píše Boží služobník Pavol VI., „dostala poslanie evangelizovať a činnosť každého je dôležitá pre celok. Ona zostane ako znamenie súčasne zastreté i osvetlené novou prítomnosťou Ježiša, jeho odchodom a jeho prebývaním medzi nami. Ona ju predlžuje a pokračuje v nej.“ (Es. Ap. Evangelii Nuntiandi, 8. december 1975, 15: AAS 68 [1976],14.)

Ako môžeme stretnúť Pána a stávať sa stále viac jeho autentickými svedkami? Sv. Maxim z Turína

hovorí: „Ktokoľvek chce prísť k Spasiteľovi, najprv ho musí umiestniť svojou vlastnou vierou po pravici božstva a z presvedčenia vlastného srdca ho umiestniť v nebi.“ (Sermo XXXIX a, 3: CCL 23, 157) To znamená, že sa musí naučiť neustále obracať svoj pohľad mysle i srdca smerom k Božím výšinám, kam Kristus vystúpil. V modlitbe a poklone teda Boh stretáva človeka. Teológ Romano Guardini uvádza, že „poklona nie je ničím vedľajším, sekundárnym ... ale konečným záujmom a zmyslom bytia. V adorácii človek spoznáva zmysel pravosti, jednoduchosti a svätosti.“ (La Pasqua, Meditazioni, Brescia 1995, 62) Iba vte-

dy, ak sa obraciame k Bohu, ak sa k nemu modlíme, môžeme odhaliť najhlbší zmysel nášho života a naša každodenná cesta bude osvetlená svetlom Zmŕtvychvstaleho.

Drahí priatelia, Cirkev na východe i na západe dnes slávi svätého Marka evanjelistu, múdrego ohlasovateľa Slova a autora doktríny o Kristovi - ako sa v dávnych dobách hovorilo. Je tiež patrónom mesta Benátok, kde, ak Boh dá, uskutočniam pastorálnu návštevu v dňoch 7. a 8. mája. Prosme teraz Pannu Máriu, aby nám pomohla plniť verne a s radosťou poslanie, ktoré každému z nás vzkriesený Pán zveruje.

Preklad: Peter Dufka

Generálna audiencia pápeža Benedikta XVI.: Vzkriesení kresťania

Vatikán (27. apríla, RV) - V katechéze počas generálnej audiencie sa Svätý Otec zamerl na reflexiu o Veľkonočnom období a o nevyhnutnosti kresťanov žiť ako „vzkriesení“, aby boli schopní pretvoriť svet:

Drahí bratia a sestry!

V týchto prvých dňoch Veľkonočného obdobia, ktoré trvá až do Turíc, sme ešte naplnení novou sviežosťou a radosťou, ktorú liturgické slávenia vniesli do našich srdiec. Chcel by som sa teda krátko zamyslieť spolu s vami nad Veľkou nocou, ktorá je centrom kresťanského mystéria. Všetko má svoj začiatok v tomto: Kristus vzkriesený z mŕtvych je základom našej viery. Z Veľkej noci vyžaruje – ako od svetlého a žiariaceho centra – celá liturgia Cirkvi, ktorá z neho berie svoj obsah a význam. Liturgické slávenie smrti a vzkriesenia Krista nie je iba jednoduchou spomienkou na tieto udalosti, ale je ich mysterióznou aktualizáciou pre život každého kresťana a každej kresťanskej komunity, pre celý náš život. Viera vo vzkrieseného Krista pretvára našu existenciu spôsobujúcu v nás neustále vzkriesenie z mŕtvych, ako písal sv. Pavol prvým veriacim: „Kedysi ste boli tmou, ale teraz ste svetlom v Pánovi. Žite ako deti svetla! Ovocie svetla je v každej добрôte, spravodlivosti a pravde“ (Ef 5,8-9).

Ako sa teda môže stať Veľká noc našim životom? Ako môže celá naša vnútorná i vonkajšia existencia nadobudnúť „veľkonočnú formu“? Musíme začať od autentického pochopenia Ježišovho vzkriesenia: táto udalosť nie je jednoduchým návratom k prechádzajúcemu životu, ako sa stalo prípade Lazára, Jairovej dcéry a mladíka z mesta Naim, ale je to niečo úplne nové a odlišné. Kristovo vzkriesenie je začiatkom nového života, už viac nie podrobeného pomínutelnosti času, ale života ponoreného do Božej večnosti. V Ježišovom vzkriesení začína nový stav bytia ľudí, ktorý osvetľuje a pretvára našu každodennú cestu a otvára ľudstvu budúcnosť, ktorá je kvalitatívne odlišná a úplne nová. Preto sv. Pavol nielen neoddeliteľným spôsobom spája vzkriesenie kresťanov s Ježišovým vzkriesením (porov. 1 Kor 15,16.20), ale ukazuje tiež, ako je potrebné žiť Veľkonočné mystérium v každodennosti nášho života.

V Liste Kolosanom hovorí: „Ak ste teda s Kristom vstali z mŕtvych, hľadajte, čo je hore, kde Kristus sedí po pravici Boha! Myslite na to, čo je hore, nie na to, čo je na zemi!“ (Kol 3,1-2). Na prvý pohľad, čítajúc tento text, by sme si mohli myslieť, že apoštolovým zámerom je zahrnúť pozemské skutočnosti, zabudnúť na tento svet utrpenia, nespravodlivosti a hriechu a už anticipovane žiť v nebeskom raji. V takom prípade by však „nebo“ bolo akýmsi odcudzením. Aby sme pochopili pravý význam týchto Pavlových slov, stačí, že ich nevytrhneme z ich kontextu. Apoštol veľmi dobre upresňuje, čo myslí pod tým „čo je hore“, čo má kresťan hľadať a „čo je na zemi“, čomu sa má vyhýbať. Predovšetkým, ktoré sú veci, „čo sú na zemi“, ktorým sa treba vyhýbať: „Umŕtvujte teda“, píše sv. Pavol, „svoje pozemské údy: smilstvo, nečistotu, vášň, zlú žiadostivosť a lakomstvo, čo je modloslužba! Pre takéto veci prichádza Boží hnev na odbojných synov“ (Kol 3,5-6). Umŕtvovať v nás nenásytnú túžbu po materiálnych dobrách, egoizme, ktorý je koreňom každého hriechu. Teda, keď apoštol pozýva kresťanov rozhodne sa odpútať od toho, „čo je na zemi“, jasne chce dať najavo to, čo patrí „starému človeku“, z ktorého sa kresťan má vyzliecť, aby sa mohol obliecť v Krista.

Tak ako bolo jasne povedané, ktoré sú veci, ku ktorým netreba pripútať svoje srdce, s takou istou jasnosťou nám sv. Pavol ukazuje, čo je to „čo je hore“, čo má kresťan hľadať a oceňovať. Tieto sa týkajú „nového človeka“, ktorý sa obliekol v Krista raz a navždy v krste, avšak neustále potrebuje obnovovanie „podľa obrazu toho, ktorý ho stvoril“ (Kol 3,10). Hľa, ako Apoštol národov opisuje to, „čo je hore“: „Ako Boží vyvolenci, svätí a milovaní, oblečte si hlboké milosrdenstvo, láskavosť, pokoru, miernosť a trezivosť. Znášajte sa navzájom a odpúšťajte si, ak by mal niekto niečo proti druhému. ... Ale nad všetko toto majte lásku, ktorá je zväzkom dokonalosti!“ (Kol 3,12-14). Svätý Pavol je teda ďaleko od toho, aby nás kresťanov vyzýval k úniku zo sveta, do ktorého nás Boh vložil. Je pravda, že sme občanmi iného „mesta“, kde sa nachádza naša skutočná vlasť, no cestu k tomuto cieľu musíme prejsť každodenným životom

na tejto zemi. Už teraz, participujúc na živote vzkrieseného Krista, musíme žiť ako noví ľudia v tomto svete, uprostred tohto pozemského sveta.

A toto je cesta ako pretvoriť nielen seba samých, ale celý svet, aby sme mu dali novú podobu, ktorá by podporovala rozvoj človeka a spoločnosti podľa logiky solidarity, dobra a hlbokého rešpektu dôstojnosti každého z nás. Apoštol nám pripomína, ktoré čnosti by mali správať kresťanský život: na vrchole je láska, od ktorej sú všetky ostatné odvodené ako od svojho zdroja a matrice. Ona zahŕňa a obsahuje všetko to, „čo je hore“: láska, ktorá – spolu s vierou a nádejou – je základným pravidlom života kresťana a definuje jeho hlbokú prirodzenosť.

Veľká noc teda nesie v sebe novosť hlbokého a úplného prechodu zo života podriadeného hriechu k slobodnému životu vedenému láskou, tou silou, ktorá rúca všetky prekážky a vytvára novú harmóniu vo vlastnom srdci a vo vzťahoch k ostatným ľuďom i veciam. Každý kresťan – tak ako každá komunita – ak prežije tento prechod k vzkrieseniu, nemôže sa nestať novým kvasom pre svet. Darujúc seba samého v naliehavých a spravodlivých prípadoch, ako ukazujú svedectvá svätých všetkých čias a na všetkých miestach. Sú aj mnohé očakávania našich čias: my, kresťania – pevne veriac, že Kristovo vzkriesenie obnovilo človeka bez toho, aby ho odobralo zo sveta, v ktorom vytvára svoje dejiny – musíme byť svetlými svedkami tohto nového života, ktorý priniesla Veľká noc. Veľká noc je teda darom, ktorý máme vždy hlbšie vo viere prijímať, aby sme mohli v každej situácii konať – s Kristovou milosťou – podľa Božej logiky, logiky lásky. Svetlo Kristovho vzkriesenia musí preniknúť tento náš svet, musí dosiahnuť ako posolstvo pravdy a života ku všetkým ľuďom skrze naše každodenné svedectvo.

Drahí priatelia! Áno, Kristus skutočne vstal z mŕtvych! Nemôžeme si nechať iba pre nás tento život a radosť, ktorú nám on daroval svojou Veľkou nocou, ale ju musíme darovať všetkým, s ktorými sa stretávame. To je naša úloha a naše poslanie: umožniť, aby v srdciach našich bližných povstala nádej tam, kde je beznádej; radosť, kde je smútok; život, kde je smrť. Svedčiť každý deň o radosi vzkrieseného Pána znamená žiť vždy „veľkonočným spôsobom“ a odovzdávať radostnú zvesť, že Kristus nie je iba nejakou myšlienkou či spomienkou na minulosť, ale je osobou, ktorá žije s nami, pre nás a v nás. A s ním, skrze neho a v ňom môžeme urobiť všetko nové (porov. Zjv 21,5). **Preložil: Ľubomír Rebek**

Pápežov vyslanec na oslavách v Českej republike

Vatikán (18. apríla, RV) – Pápež Benedikt XVI. nominoval kardinála Justina Francisa Rigaliho za svojho mimoriadneho vyslanca, ktorý bude Svätého Otca zastupovať

na oslavách v Českej republike, pri príležitosti 200. výročia narodenia sv. Jána Nepomuka Neumanna. Oslavy sa budú konať 18. júna v Prachaticiach. **-Fr-**

Svätý Otec udelil jubilejné odpustky v jezuitských kostoloch na celom Slovensku

Vatikán (16. apríla 2011) - Pri príležitosti 450. výročia príchodu jezuitov na územie Slovenska (Trnava, 23. 4. 1561), udelil Svätý Otec veriacim možnosť získať úplné odpustky, keď ako pútnici navštívia trnavský Kostol Najsvätejšej Trojice alebo iný kostol alebo kaplnku zverenú do duchovnej správy Spoločnosti Ježišovej na Slovensku a ak sa tam nábožne zúčastnia na jubilejných duchovných podujatiach (katechézach, modlitbových novénach a pod.), alebo aspoň zotrávajú v nábožnom rozjímaní, ktoré zakončia modlitbou Pána, Vyznaním viery a vyzvaniami Panny Márie a sv. Ignáca.

Tieto odpustky môžu veriaci získať počnúc veľkonočnou vigíliou až po slávnosť Krista Kráľa. Ako sa uvádza dekrétom Pápežskej penitenciárie zo dňa 12. apríla 2011 s podpisom hlavného penitenciára kardinála Baldelliho, odpustky „nielenže pomôžu veriacim odčiniť patričné tresty za hriechy, ale ich zaiste aj povzbudia, aby si udržali vieru a s odvahou ju verejne vyznávali, aby si bez závažania udržiavali nadprirodzenú nádej, aby svoje srdcia veľkodušne rozohrievali láskou k Bohu a k bližným a dosvedčovali to skutkami.“ Tieto jubilejné odpustky môžu veriaci získať pre seba alebo pre duše zosnulých. Požaduje sa pritom splnenie obvyklých podmienok: spoveď, sväté prijímanie a modlitba na úmysel Svätého Otca.

Ako sa ďalej uvádza, aj „starí, chorí a všetci, čo pre vážne okolnosti nemôžu vychádzať z domu, môžu rovnako platne získať úplné odpustky pri rozhodnutí zrieknuť sa akéhokoľvek hriechu a s úmyslom pri najbližšej novej príležitosti splniť tri obvyklé podmienky, ak sa duchovne pripoja k jubilejným sláveniam svojimi modlitbami a utrpeniami, obetovanými cez Máriu milosrdnému Bohu.“

Vlastné výročie príchodu jezuitov na Slovensko pripadá na 23. apríl, teda na Bielu sobotu. Hlavná liturgická slávnosť jezuitského jubilea bude v Trnave 22. mája 2011, teda na Piatu veľkonočnú nedeľu. Slávnostnej svätej omši v Katedrálnej chráme sv. Jána Krstiteľa so začiatkom o 17. hod bude predsedáť trnavský arcibiskup Mons. Róbert Bezák. V rámci popoludnia budú v Trnave ďalšie spoločenské akcie.

Jezuitské kostoly a kaplnky na Slovensku sa nachádzajú v Prešove, Košiciach, Ružomberku, na Trlenskej doline pri Ružomberku, v Piešťanoch, Trnave, Bratislave a v Ivanke pri Dunaji. **-jb-**

Šesť rokov pontifikátu Benedikta XVI.

Vatikán (19. apríla) - Benedikt XVI. dnes oslavuje šieste výročie svojho pontifikátu. Medzi prvými, ktorí dnes ráno gratulovali pápežovi, bol prezident Talianskej republiky Giorgio Napolitano. Vo svojom blahoželaní okrem iného poďakoval Svätému Otcovi za jeho slová adresované talianskemu ľudu pri príležitosti 150. výročia zjednotenia krajiny. Posledných dvanásť mesiacov umožnilo vidieť pápeža ako protagonistu mnohých aktivít: od apoštolských ciest po Biskupskú synodu pre Blízky východ, od podpisu významných dokumentov magistéria po vydanie dvoch kníh. Pripomeňme si len niektoré z jeho aktivít:

V dňoch od 17. do 18. apríla uskutočnil pápež Benedikt XVI. apoštolskú cestu na Maltu, po ktorej 11. mája nasledovala pastoračná návšteva Portugalska. V júni potom na ňu nadväzovala návšteva Cypru a dňa 16. septembra Benedikt XVI. odletel do Veľkej Británie. Blahorečenie kardinála Johna Henryho Newmana v Birminghame sa stalo udalosťou, ktorá sa zapísala do srdca veriacich nielen vo Veľkej Británii, ale na celom svete. Krátko po tejto návšteve, 30. septembra vyšla apoštolská exhortácia *Verbum Domini*. Dvesto strán tohto dokumentu pozýva k hlbšiemu poznaniu Svätého písma.

Rastúca ľahostajnosť ku kresťanským hodnotám, najmä na Západe, viedla pápeža k tomu, aby v júni zriadil Pápežskú radu pre novú evanjelizáciu.

Október bol mesiac Biskupskej synody pre Blízky východ. Po dobu troch týždňov pápež pozorne načúval svedectvám o oblasti, v ktorej myšlienka pokoja, inšpirovaná svätými miestami, prežíva trvalú nestabilitu.

V novembri Svätý Otec navštívil španielske Santiago de Compostela a Sagradu Familiu v Barcelone. V tom istom čase vyšla kniha rozhovorov s Benediktom XVI. pod názvom „Svetlo sveta“, v ktorej pápež odpovedal jednoduchým, zrozumiteľným a otvoreným spôsobom na otázky nemeckého novinára Petra Seewalda. Rok 2010 pápež ukončil dôležitým dokumentom *Motu Proprio*, ktorým sú vydané štyri nové zákony pre štát Vatikán a Svätú stolicu pre prevenciu a boj proti nelegálnym činnostiam vo finančných a menových záležitostiach.

Nasledujúca noc, počas ktorej sa uskutočnil krvavý atentát na kopských kresťanov v egyptskej Alexandrii, sa pápeža bolestne dotkala a spustila sériu apelov na obranu náboženskej slobody. Práve o nej Benedikt XVI. dôrazne hovoril v prejave 10. januára tohto roku k diplomatickému zboru akreditovanému pri Svätej stolici.

Dňa 10. marca pápež pri stretnutí s klérom Rímskej diecézy v rámci *lectio divina* zdôraznil, že kňaz nie je úradníkom, ale mužom vybraným Bohom k tomu, aby nasledoval Krista v pokore, ľudskosti, citlivosti k biednym a chudobným a v odvahe pri obrane Cirkvi. V ten istý deň sa svet sústredil na druhý diel knihy Benedikta XVI. Ježiš Nazaretský. Za necelých 24 hodín sa však pozornosť svetovej verejnosti obrátila na tragické uda-

losti v Japonku, na ktoré pápež opäť reaguje, vyjadrujúc svoju solidaritu a ubezpečujúc o modlitbách. **-pd-**

L'Osservatore Romano venované blahorečeniu Jána Pavla II.

Vatikán (18. apríla, RV) – Pri príležitosti blahorečenia Jána Pavla II. vydá vatikánsky denník *L'Osservatore Romano* k 1. máju 2011 mimoriadne číslo novín v rozsahu 100 strán, vo farbe, v siedmich jazykových verziách (talianskej, poľskej, anglickej, španielskej, nemeckej, francúzskej, portugalskej), v cene 5,- €. Okrem testamentu Jána Pavla II. a homílie kardinála Josepha Ratzingera počas pohrebu, budú v novinách publikované aj kázne Benedikta XVI., v ktorých spomína na svojho predchodcu, ďalej texty Karola Wojtyły, články, rozhovory a podrobná chronológia. Toto špeciálne vydanie denníka *L'Osservatore Romano* bude ilustrované krásnymi a vzácnymi fotografiami. Ďalšie informácie a objednávky na e-mailovej adrese: ufficiodiffusione@ossrom.va. **-jak-**

Ampulka s krvou Jána Pavla II. ako relikvia

Vatikán (26. apríla, RV) – Malá ampulka naplnená krvou Jána Pavla II. je relikviou vloženou do vzácneho relikviára, ktorý bude vystavený k osobnému ucteniu veriacich pri príležitosti blahorečenia ctihodného pápeža. Mimoriadne vzácny relikviár dal špeciálne na túto príležitosť vyhotoviť Úrad liturgických slávení Svätého Otca. Relikvia pochádza z obdobia posledných dní pápeža Jána Pavla II. Lekár vtedy kvôli krvným testom odobral pápežovu krv, ktorá mala byť k dispozícii pre Transfuziologické centrum Nemocnice Bambino Gesù pre prípad potreby krvnej transfúzie pre pápeža. Transfúzia však nebola potrebná a táto krv bola uložená do štyroch malých nádob. Dve z nich boli odovzdané osobnému tajomníkovi Jána Pavla II. kardinálovi Dziwiszovi a ďalšie dve zostali v Nemocnici Bambino Gesù v opatere rehoľných sestier pracujúcich v tejto nemocnici. Pri príležitosti blahorečenia boli tieto dve nádoby s krvou umiestnené do dvoch relikviárov. Prvá z nich bude vystavená k ucteniu veriacich pri príležitosti slávnosti blahorečenia 1. mája, a potom bude uložená do tzv. „Sacraia“, ktoré má na starosti Úrad liturgických slávení Svätého Otca, a v ktorom sa uchovávaly aj ďalšie dôležité relikvie. Druhý relikviár s pápežovou krvou bude vrátený späť do Nemocnice Bambino Gesù. Krv je tekutá, čo sa vysvetľuje prítomnosťou antikoagulačnej látky, ktorá bola prítomná v skúmavke v čase odberu. **-mk-**

Pápežská rada pre laikov spúšťa novú webstránku

Vatikán (28. apríla, RV) – Od 30. apríla bude spustená nová oficiálna webstránka Pápežskej rady pre laikov, www.laici.va, ktorá bude ponúkať v štyroch jazykoch – taliansky, anglicky, španielsky a francúzsky – informácie týkajúce sa aktivít tohto dikastéria Svätej stolice v službe laikom celého sveta. -Pr-

900 bývalých anglikánov bolo prijatých do Katolíckej cirkvi

Počas uplynulých dní bolo oficiálne prijatých do Katolíckej cirkvi vo Veľkej Británii asi 900 bývalých anglikánov. Medzi tými, ktorí vstúpili do Personálneho ordinariátu Našej Panej z Walsinghamu, vytvoreného pápežom Benediktom XVI. na základe jeho apoštolskej konštitúcie *Anglicanorum Coetibus*, bolo aj viac ako 60 duchovných. Mons. Andrew Burnham, ktorý stojí na čele ordinariátu, vyjadril radosť nad touto udalosťou, hoci – ako uviedol – tento počet nie je „štatisticky závažný“. Povzbudil však všetkých, aby sa vrátili k prvej Veľkej noci, keď išlo ešte o menšie čísla ako dnes: „Z týchto malých začiatkov sa kresťanstvo posunulo od malej, podozrivej a dosť staromódnej židovskej sekty k oficiálnemu náboženstvu na celom svete. A to jeho kroky spočiatku vôbec neboli úspešné.“ „Modlím sa, aby skupiny niekdajších anglikánov, tak, ako tu v Oxforde, rástli a prekviatali na úrodnej pôde Katolíckej cirkvi“, uviedol Mons. Burnham a dodal, že rast Cirkvi závisí od „prínosu každého jedného z nás“. Zenit/-dj-

Vietnamský biskup zadržaný políciou s obvinením, že krstil

Vietnam (28. apríla, RV) – V meste Son Lang v centrálnej oblasti Vietnamu bol biskup Michael Hoang Duc Oanh zadržaný s obvinením, že krstil. Ešte pred veľkonočnými sviatkami zaslal množstvo žiadostí štátnym úradom, v ktorých žiadal o povolenie celebrowať svätú omšu počas Veľkej noci na danom mieste. Povolenie mu nakoniec bolo udelené. Keď však Mons. Duc Oanh prišiel, na mieste slávenia Eucharistie našiel okrem veriacich množstvo policajtov a členov miestnej komunistckej strany, ktorí počtom podstatne prevyšovali počet veriacich, kontrolovali celý obrad a vysmievali sa modliacim sa zhromaždeným. Množstvo z nich biskupa prosilo o možnosť

vyspovedať sa, čomu biskup vyhovel. Po svätej omši bol biskup zadržaný a podrobený niekoľkohodinovému výsluchu s obvinením, že mu bolo povolené iba slávenie svätej omše, kým on toto povolenie prekročil a „krstil“ ľudí. Biskup protestoval, že nekrstil, ale iba spovedal, čiže „pomáhal veriacim zmieriť sa s Bohom“. Veľké znepokojenie komunistických autorít je vysvetľované skutočnosťou, že diecéza zaznamenala obrovské číslo obrátení, asi 50 000 krstmi za posledné dva roky. -Pr-

Veľkonočné posolstvo predstaviteľov cirkví Jeruzalema

„Kresťania sledujú vývoj na Blízkom východe v modlitbe. Modlime sa za reformy vedúce k občianskej spoločnosti, v ktorej sloboda prejavu, vierovyznania, a ľudské práva sú rešpektované, vrátane práv tých, ktorí sú počtom považovaní za menšinu. Pozývame všetkých ľudí dobrej vôle a veriacich k hľadaniu pokoja, ktorý sa nedá nahradiť tichom a ústupkami voči korupcii a nespravodlivosti“ – píše sa v posolstve trinástich predstaviteľov cirkví Jeruzalema pre nadchádzajúcu Veľkú noc. Apeluje na cirkvi na celom svete, aby pomohli búrať múry, oddeľujúce ľudí od seba navzájom a budovať medzi nimi mosty dobrej vôle. Náboženský lídri ďalej vyzývajú vedúcich predstaviteľov krajín a ľudí, ktorí demonštrujú za zmenu, aby „používali múdrosť a zdravý úsudok na napĺňanie potrieb svojich národov, a aby podporovali mierové riešenie za účelom budovania lepšej budúcnosti pre všetky Božie deti“. SIR/-dj-

Veľkopiatočková zbierka na ochranu posvätných miest vo Svätej zemi

„Podpora materskej Cirkvi Jeruzalema, práca kustódie a ochrana kresťanských sanktuárií vo Svätej zemi je niečo, čo sa zblízka dotýka nás všetkých“ – vysvetlil kustód Svätej zeme, františkán Pierbattista Pizzaballa, dôležitosť tradičnej veľkopiatočkovej zbierky, ku ktorej pozýva Kongregácia pre východné cirkvi. Výťažok poputuje na ochranu posvätných miest na Blízkom východe. Podľa Pizzaballa sa v tomto smere veľa urobilo, no veľký kus práce stále zostáva pred nami. „Podpora zbierky je zároveň spôsobom, ako sa dozvedieť viac o Cirkvi vo Svätej zemi, jej komunitách, ekonomických, sociálnych a náboženských podmienkach, v ktorých musia žiť a ktoré ich často nútia k emigrácii“, hovorí kustód a vyjadruje nádej, že ani globálna ekonomická kríza nebude mať vplyv na podporu sveta voči miestnym kresťanom. SIR/-dj-

Kvetný víkend - stretnutie mladých s biskupmi

Arcibiskup Stanislav Zvolenský sa stretol s mládežou bratislavskej arcidiecézy

V sobotu 16. apríla a v nedeľu 16. apríla 2011 sa bratislavský arcibiskup Stanislav Zvolenský v rámci mládežníckeho Kvetného víkendu stretol s mládežou bratislavskej arcidiecézy. V sobotu večer zavítal do Univerzitného pastoračného centra v Mlynskej doline. Tam v rámci hodinového programu, ktorý naživo odvysielala katolícka Televízia Lux, odpovedal na otázky mladých. Ďalším stretnutím bola svätá omša na Kvetnú nedeľu v Katedrále svätého Martina. V homílii arcibiskup Zvolenský poukázal na Ježišovo utrpenie, ktoré sa ľudskými očami javilo ako porážka, no v skutočnosti to bolo víťazstvo, lebo ľudom prinieslo vykúpenie. **Jozef Hal'ko**

Kvetná nedeľa v Banskej Bystrici: „Svoje hosanna Kristovi hovorte skutkami“

„In Cruce salus“ – v Kríži je spása, zdôraznil zhromaždeným mladým v Banskej Bystrici banskobystrický diecézny biskup Mons. Rudolf Baláž v nedeľu 17. apríla 2011. Vo farskom Kostole Nanebovzatia Panny Márie v historickom centre celebroidal tradičnú svätú omšu Kvetnej nedele.

„Ježišovo utrpenie a smrť je cestou pre každého z nás,“ pripomenul biskup Baláž. Ako dodal, „tým, že Ježiš prijal ľudský osud neúspechu a utrpenia, ukázal nám cestu životnej obetavosti a žitia pre toho druhého.“

Banskobystrický biskup taktiež vyzval mladých, aby svoje „hosanna Kristovi“ hovorili skutkami života a životnými postojmi. Tým ich povzbudil k tomu, aby symboliku Kvetnej nedele Ježišovho slávnostného vstupu do Jeruzalema prenášali do každodenného života v dnešnej spoločnosti.

Biskup Rudolf povzbudil nielen mladých ale i prítomných starších veriacich, aby životné ťažkosti transformovali na posväcujúcu obeť. Zdôraznil, že niet života bez bolesti, avšak, „všetko treba dať pod Kristov kríž.“

Dekan Jaroslav Pecha zablahoželal biskupovi Rudolfovi Balážovi k meninám v mene Bystričanov a všetkých veriacich Banskobystrickej diecézy.

S poďakovaním za biskupské povzbudenie a s blahozelaním vystúpili aj zástupcovia mládeže. Tí odovzdali otcovi biskupovi aj dar, ktorý mu poslala mládež z Dekanátu Levice. Na záver mladí z oboch banskobystrických dekanátov a zo Slovenskej Ľupče zaspievali otcovi biskupovi pieseň požehnaní. **Zuzana Juhaniaková**

Slávenie medzinárodného dňa mládeže v Nitre

Hoci v Nitre sa Kvetný víkend podľa vzoru niektorých ďalších slovenských diecéz nekonal, predsa sa v rámci slávania medzinárodného dňa mládeže na Nitrianskom hrade konala svätá omša spojená aj so stretnutím s mladými vysokoškólakmi. Do katedrály prišli dnes desiat-

ky študentov. Chceli tak spoločne začať veľký týždeň. Podľa slov koordinátora pastorácie mládeže v Nitrianskej diecéze Petra Hajdena: „Chcú zažiť spoločenstvo veriacich ľudí.“

Svätej omši predsedal pomocný biskup Marián Chovanec. Spoločným menovateľom jeho príhovoru k mladým počas svätej omše bola otázka z jedného známeho muzikálu, Načo nám je mesiáš?

„Ak si budeme viac uvedomovať potrebu Mesiáša, najmä mladá generácia, chlapci a dievčatá, môžu svoj život, ale aj život okolo seba urobiť krajším.“ **Miro Lyko**

Biskup sa stretol s mládežou

S mladými sa stretol aj žilinský diecézny biskup Tomáš Galis. Do Kostola Sedembolestnej Panny Márie v Žiline na Vlčincoch ich prišlo asi 500.

Program Kvetného víkendu v Žiline sa niesol v duchu motta, Zakorenený a upevnený vo viere. K tomu mladých povzbudil aj diecézny biskup Tomáš Galis: „Naozaj sa nebojte žiť s Kristom aj za cenu určitých posmeškov, uvidíte, že tí vaši spolužiaci budú vás potrebovať práve vtedy, keď budú na dne. Za tými ostatnými, ktorí ich tam namočili, určite nebudú chodiť.“

Samotní mladí ocenili dnešný program, v ktorom nechýbala prezentácia svetových dní mládeže, predstavenie animátorskej školy a divadlo mladých ľudí z Čierneho, pod názvom Chceš spoznať Ježiša. **Júlia Kavecká**

Bohatý duchovný program pre mladých pripravila aj gréckokatolícka cirkev na Slovensku

Bohatý duchovný program pre mladých ľudí počas uplynulých dní pripravila aj gréckokatolícka cirkev na Slovensku. Mládež Bratislavskej eparchie sa stretla so svojim biskupom v sobotu v Telgárte a v nedeľu v Bratislave, mladí z Košickej eparchie prežili tri dni modlitieb a diskusií v Trebišove a Prešovská archieparchia pozvala mládež do svojho centra v Juskovej Voli a dnes do Prešova.

Trojdnňové stretnutie mladých v Trebišove sa nieslo v duchu hesla Zakorenený v Kristovi. Vladyka Milan Chatur počas dnešnej svojej homílie nastolil prítomným otázku, ako by to bolo asi dopadlo, keby pred dvomi tisícami rokov mladí zabránili Ježišovi vstup do jeruzalemských ulíc a nekričali Hosana, synu Dávidovmu.

Vladyka Milan Chatur: „Teraz však je otázka na nás. Či sme schopní pokračovať v takejto oslave Krista. Lebo Kristus vtedy, keď ho žiadali, aby on zakázal mladým takto prevolať, povedal, keď oni prestanú a nebudú kričať, to skaly budú kričať.“

V Prešovskej archieparchii prežili začiatok Kvetného víkendu v Gréckokatolíckom mládežníckom stredisku v Juskovej Voli, dnes sa presunuli do Prešova, aby sa s ďalšími ôsmimi stovkami mladých ľudí stretli s arcibiskupom Jánom Babjakom. Ten im priblížil list Svätého Otca Benedikta XVI. adresovaný práve mládeži.

Obzvlášť sa zamerlal na dôležitosť autentického svedectva kresťanského života zakoreneného v Kristovi. Vladyka povedal, že život s Kristom je krásny, ba nádherný. Pozval mladých k modlitbám za svetové dni mládeže v Madride, tiež ich pozval na púte do Litmanovej a Lutiny, a na stretnutia gréckokatolíckej mládeže v Centre pre mládež v Juskovej Voli. Mária Čigášová

Vojaci a policajti v uniformách s palmovými ratolesťami

V liturgickom sprievode s palmovými ratolesťami vstúpili 17. apríla 2011 študenti Akadémie ozbrojených síl z Liptovského Mikuláša, Policajnej akadémie a Stredných odborných škôl Policajného zboru z Bratislavy a Pezinku spolu s mládežou rodín príslušníkov OS a OZ SR do Katedrály sv. Šebastiána v Bratislave – Krasňanoch. Mládež v uniformách Ozbrojených síl a ozbrojených zborov s vojenským ordinárom – biskupom Mons. Františkom Rábekom, jeho vikármi a vojenskými a policajnými kaplánmi oslávila 26. Svetový deň mládeže a Kvetnú nedeľu. Mladí sa aktívne zapojili aj do ďalších častí liturgie, počas ktorej sa vo svojej homílii zvlášť na nich obrátil ordinár Rábek aj s myšlienkami z Posolstva pápeža Benedikta XVI. k mládeži v duchu citátu „Zakorenení v Kristovi a na ňom postavení, upevnení vo viere“. Po skončení liturgie sa mladí stretli s ordinárom a kaplánmi v priestoroch pastoračného centra pri občerstvení a rozhovoroch. Záver slávenia Kvetnej nedele s mládežou v uniformách patrilo pobožnosti Krížovej cesty, ktorú si pripravili študenti vojenskej akadémie a v Katedrále sv. Šebastiána sa ju modlili aj za účasti vojenského ordinára. Kvetnou nedeľou a stretnutím s mladými vojakmi a policajtmi začal Ordinariát OS a OZ SR slávenie Veľkého týždňa medzi katolíckymi veriacimi pôsobiacimi v ozbrojených zložkách štátu. Tibor Ujlacký

Živá krížová cesta v Prešove

Už 4. ročník živej krížovej cesty s autentickou atmosférou pripravujú mladí ľudia z farností Prešov - Nižná Šebastová. Uskutoční sa na Veľký piatok, 22. apríla, o 10:00 hod. Začiatok krížovej cesty je pred mestskou radnicou, pokračovať bude v uliciach mesta Prešov. Takmer 50 hercov priblíži posledné hodiny života a utrpenie Ježiša Krista. Podľa Marka Marcina, ktorý si zahrá už po štvrtýkrát hlavnú úlohu, chcú prostredníctvom tejto novej formy evanjelizácie napomôcť ľuďom k hlbšiemu duchovnému zážitku najväčších kresťanských sviatkov - Veľkej noci.

Živú krížovú cestu doposiaľ videlo spolu viac ako deväťtisíc ľudí a záujem z roka na rok stúpa. Iniciátorom dramatickej podoby príbehu Veľkej noci bol domáci kňaz Peter Gombita. V úlohe Ježišovej matky Márie sa predstaví Janka Reváková. Janka Graňáková

Žilinský biskup hosťom Mestského úradu v Čadci

Na veľkonočný utorok popoludní zavítal žilinský biskup Mons. Tomáš Galis na zdvorilostnú návštevu do Čadce. So svojim sprievodom navštívil Mestský úrad, kde sa stretol s vedením mesta na čele s primátorom Ing. Milanom Gurom. Biskup Galis predstavil priority Žilinskej diecézy medzi ktoré patrí rodina, mládež a sociálne núdzni. Informoval o úmysle zriadiť od 1. júla tohto roku novú farnosť Čadca – Milošová so svojim farárom.

Dekan – farár mestskej farnosti Emil Floriš poďakoval za dobrú spoluprácu mesta a farnosti najmä pri organizovaní akcií ako živý Betlehem, stretnutie mladých SPK, festival Magnifikat, Bartolomejské hody tiež za pomoc pri údržbe okolia kostolov a chodu charity. Vzšla potreba pastoračného centra pre mestskú farnosť, kde mesto prisľúbilo pomoc pri hľadaní riešenia. Primátor sa potešil vzniku novej farnosti a vyjadril ochotu pomôcť aj s riešením ubytovania pre kňazov na sídliskovej farnosti Kýčerka. Hovoril aj o vízii vzniku katolíckej základnej a materskej školy na území mesta, čo biskup podporil a vyzdvihol ich naliehavú potrebu a prínos. Napokon primátor Gura pozval biskupa na Bartolomejské hody, ktoré budú 28. augusta. Peter Holbička

235 rokov Banskobystrickej diecézy: Cestou Cirkvi je človek...

Banskobystrické biskupstvo, Cestou Cirkvi je človek... to je monografia, ktorú predstavil Biskupský úrad v Banskej Bystrici v apríli 2011, pri príležitosti 235. výročia zriadenia Banskobystrickej diecézy. Táto 270 stránová publikácia premostí zachovanú históriu predkov so životom diecézy dneška, aby ňou poslúžila budúcnosti. Čitateľ sa tak začíta aj do slovenského prekladu zakladajúcej listiny Banskobystrickej diecézy pápeža Pia VI. z historického 13. marca 1776. Interdisciplinárny obsah monografie diecézy zostavil Richard Lacko so skupinou autorov a jej motivátorov. Výpovedná hodnota historických textov a dosiaľ málo publikovaných faktov sa predstavuje v modernom grafickom prevedení. -zj-

Slávnostná investitúra členov Rádu sv. Lazára

V sobotu pred Kvetnou nedeľou boli veriaci v gréckokatolíckej Katedrále presvätej Bohorodičky v Košiciach svedkami nevšednej slávnosti. Na sviatok svojho patróna pripravili členovia košickej komendy Rytierskeho a špitálneho rádu sv. Lazára slávnostnú akadémiu. Otec Róbert Jáger priblížil dejiny Rádu a členovia prostredníctvom videoprojekcie predstavili jeho doterajšiu charitatívnu činnosť v Košiciach. Slávnostnú archijerejskú sv. liturgiu slávil vладыka Milan Chautur, košický eparcha a duchovný protektor Rádu na Slovensku. V homílii vладыka poukázal na dôležitosť priateľstva ako prejavu vzájomnej pomoci a rozvíjania dobra u toho druhého. „Prosíme Boha, aby to priateľstvo a šľachetnosť zostali v srdciach rytierov Rádu.“ Súčasťou slávnosti bola aj investitúra (prijatie) nových členov Rádu, ktorú vykonal veľký bailiff Rádu na Slovensku Ing. Zdenek Tomčík. Asi pätnásť nových členov zložili sľub a bozkom na kríž vyjadrili svoju oddanosť ideálom kresťanského altruizmu. Slávnosť nádherne sprevádzal spevom Zbor sv. Cyrila a Metoda. Po svätej liturgii bola neformálna recepcia v priestoroch eparchiálneho úradu.

Z histórie Rádu Počiatky Rádu siahajú do 6. storočia ku špitálu pre malomocných v Betánii, mieste vzkriesenia sv. Lazára. Počas krížiackych výprav (11. storočie) členovia Rádu zmiernovali utrpenie ranených vojakov a starali sa o pútnikov. Dnes je hlavným duchovným protektorom celého Rádu melchitský anitochijský patriarcha Gregor III. Laham. Symbolom Rádu je zelený maltézsky kríž s bielym lemom na čiernom pozadí. Dnešní členovia Rádu, ktorých je na Slovensku vyše 50, sa usilujú o sociálno-charitatívnu pomoc.

Michal Hospodár

V Prešove sa konala konferencia o dobrovoľníctve

Rok 2011 bol vyhlásený za Európsky rok dobrovoľníctva. Pri tejto príležitosti sa 27. apríla konala v Prešove študentská konferencia pod názvom Dobrovoľníctvo a jeho vplyv na edukáciu detí a mládeže. Zorganizovala ju Gréckokatolícka teologická fakulta Prešovskej univerzity, v spolupráci so Združením kresťanských spoločenstiev mládeže. Medzi hosťami nechýbal lekár, ktorý sa pred týždňom vrátil z trojmesačného pobytu na Haiti, či novinár, ktorý zanechal novinárske povolanie a venuje sa práci s Rómami na Slovensku. Podujatie podporil aj Slovenský inštitút mládeže Iuventa.

Organizátori konferencie si dali za cieľ zdôrazniť potrebu dobrovoľníckej činnosti, nielen v bežnom živote, ale aj na akademickej pôde. „Pri realizácii študijného

programu animácia voľno časových aktivít prezentujeme študentom množstvo teoretických poznatkov. Dobrovoľníctvo je však dobrou príležitosťou, aby človek videl aj v praktickom rozmere, ako je možné animáciu voľno časových aktivít využiť,“ uviedol Gabriel Paľa, prodekan Gréckokatolíckej teologickej fakulty PU v Prešove.

V programe predstavili svoju činnosť dobrovoľníci pôsobiaci na Slovensku i v zahraničí. O svoje skúsenosti s Haitským národom sa s účastníkmi konferencie podelil mladý lekár Radoslav Kuchár. Dobrovoľníčka Terézia Komišáková predstavila svoje viac ako trojročné pôsobenie na Ukrajine. Róbert Neupauner prezentoval prácu v Rómskom stredisku v Krížovej Vsi. Mária Krkošková predstavila dobrovoľníctvo v náhradných rodinách a v kluboch náhradných rodín. Odznelo viacero odborných prednášok k téme, priestor bol taktiež na diskusiu.

Výstupom z konferencie bude zborník s jednotlivými prezentáciami. „Veríme, že prínos konferencie nebude len v teoretickej rovine. Očakávame, že osobné skúsenosti dobrovoľníkov povzbudia mladých ľudí k aktívnejšej angažovanosti v oblasti dobrovoľníctva,“ vysvetlila Dominika Komišáková, iniciátorka konferencie.

Gréckokatolícka teologická fakulta Prešovskej univerzity v Prešove má v ponuke aj odbor Animácia voľnočasových aktivít. V praktickej rovine môžu absolventi nadobudnuté osobné a sociálne kompetencie využiť pri formovaní školského spoločenstva a v mimoškolských aktivitách detí, mládeže i dospelých. Práve v tomto praktickom prepojení je výzva na dobrovoľnícku aktivitu. Združenie kresťanských spoločenstiev mládeže vytvára priestor pre dobrovoľníctvo počas festivalov, táborov a iných podujatí pre mládež, ktoré celoročne organizuje.

Dominika Komišáková

Veľká noc v Žiline s dominikánmi

Vigíliu Pánovho zmŕtvychvstania a ostatné sviatky Veľkej noci po prvýkrát prežívali a viedli vo františkánskom Kostole sv. Barbory v Žiline bratia dominikáni, ktorí tento Kostol spravujú od júla 2010 na čele s rektorom Kostola pátrom Kristiánom Šalamonom. Vigíliu viedol páter Šimon Tyrol a koncebrovali páter Kristián Šalamon, Melichar Matis, Patrik Vnučko a Šebastián Móric. Text evanjelia si veriaci mohli vypočuť v troch jazykoch - gréckom, latinskom a slovenskom. Na záver sv. omše sa spirituál rehoľnej spoločnosti páter Patrik Vnučko poďakoval všetkým, ktorí sa zapájali do liturgie – lektorom, spevákom a ministrantom a zaželel im radostné prežívanie Kristovho zmŕtvychvstania.

Marek Jurík

V Prešove sa konala konferencia o kardinálovi Špidlíkovi

V dňoch 13. – 14. apríla 2011 sa v priestoroch GTF PU v Prešove konala medzinárodná vedecká konferencia s názvom „Prínos kardinála Tomáša Špidlíka k poznaniu teológie a spirituality kresťanského Východu“.

Medzinárodnú vedeckú konferenciu pri príležitosti 1. výročia odchodu kardinála T. Špidlíka do večnosti slávnostne otvoril Mons. ThDr. Ján Babjak SJ, PhD., prešovský arcibiskup a metropolita, ktorý v príhovore charakterizoval osobu kardinála T. Špidlíka aj cez zaujímavé príhody z jeho osobných stretnutí s ním. Po ňom sa k účastníkom konferencie prihovorila prof. Oľga Benč, PhD., generálna konzulka Ukrajiny v SR a prorektor PU, prof. PhD. Peter Kónya, PhD., v zastúpení rektora Prešovskej univerzity. Prof. ThDr. Po odznení všetkých pozdravných príhovorov sa ujal slova doc. ThDr. Michal Hospodár, PhD., predseda organizačného výboru a vedecký garant konferencie, ktorý v rámci úvodného bloku predniesol báseň Dr. Jozefa Tótha, venovanú kardinálovi T. Špidlíkovi. Potom nasledovalo odhalenie obrazu T. Špidlíka od Ing. Michala Tótha. Veľkým obohatením konferencie bol filmový dokument TV Noe natočený s T. Špidlíkom.

Ako prvý odznel príspevok prof. Dr. Marie Campaelli s Centra Aletti v Ríme s názvom „Srdce: relekturný Východu aj pre Západ“. Prof. Dr. Germano Marani SJ z Pápežskej Gregorovej univerzity a Pápežského východného inštitútu v Ríme predstavil teológiu otca Špidlíka ako európsku teológiu s dvoma pľúcami a jedným srdcom. Nasledovala zaujímavá diskusia, počas ktorej mali účastníci konferencie možnosť uvidieť fotografické zábery s T. Špidlíkom počas jeho návštevy na Slovensku – prvýkrát v roku 2001 na duchovných cvičeniach pre kňazov v Kláštore Redemptoristov v Michalovciach a v roku 2007 v Košiciach pri príležitosti 10. výročia Košického apoštolského exarchátu a tiež v tom istom roku v Prešove v priestoroch biskupského úradu a Katedrály sv. Jána Krstiteľa.

Po krátkej prestávke nasledoval príspevok prof. Tadeusza Zasepu, PhD., rektora KU v Ružomberku, pod názvom „Východ – Západ vízia pre Cirkev a potreba jej dopĺňania v univerzitnom prostredí“, za ktorým vystúpila prof. ThDr. Helena Hrehová, PhD. z Teologickej fakulty TU v Trnave s príspevkom, v ktorom prezentovala integrálne poznanie a prítlačivú spirituálnu jednoduchosť v živote a diele kardinála T. Špidlíka.

V popoludňajšom bloku prednášok poukázal prof. ThDr. Vojtech Boháč, PhD. z GTF PU v Prešove na paschálny rozmer I. a II. kapitoly diela Pramene svetla. Doc. Alexander Cap, CSc. z Pravoslávnej bohosloveckej fakulty PU v Prešove analyzoval duchovnosť sv. Gregora Palamu v Rusku a dielach T. Špidlíka.

O 17:00 hod. sa konala Božská služba vopred posvätených darov v Katedrále sv. Jána Krstiteľa v Prešove s panychidou za zosnulého kardinála T. Špidlíka, ktorú

celebroval Mons. Ján Babjak SJ, prešovský arcibiskup a metropolita. Potom sa pozvaní hostia presunuli na Gréckokatolícke arcibiskupstvo v Prešove, kde pokračovala príjemná a podnetná diskusia v duchu konferencie, venovanej kardinálovi T. Špidlíkovi.

Na druhý deň konferencie ako prvý vystúpil doc. ThDr. Michal Hospodár, PhD. s témou „Agapická láska ako theósis ľudskej osoby“, za ním nasledoval doc. ThDr. PaedDr. Andrej Slodička, PhD., ktorý prezentoval prínos života a diela kardinála T. Špidlíka ako veľkého znalca kresťanského Východu pre ekumenický dialóg. ThDr. PaedDr. Monika Slodičková, PhD. poukázala na význam východných liturgií v diele kardinála T. Špidlíka. ThDr. Marcel Mojzeš, PhD., zástupca vedeckého projektu, ukončil medzinárodnú vedeckú konferenciu príspevkom „Večná pamiatka kardinála T. Špidlíka“, v rámci ktorého urobil syntézu všetkých príspevkov, ktoré odzneli na konferencii. Po záverečnej diskusii vyjadril vedúci projektu, doc. ThDr. Michal Hospodár, PhD., ambíciu realizovať podobné projekty a konferencie aj v budúcnosti.

Monika Slodičková

Ľudové predstavenie z obnovenej kláštornej tradície v Kremnici

V predvečer Kvetnej nedele, 16. apríla 2011, po viac ako polstoročí prerušenej tradície sa v Kostole sv. Františka v Kremnici odohralo ľudové divadelné predstavenie s názvom „Bohatstvo, moc a sláva alebo pokušenie na púšti.“ K jeho vytvoreniu mladých farníkov inšpirovalo rozprávanie starších pamätníkov, františkánskych terciárov, ktorí s radosťou spomínali na časy, keď pod vedením kremnických františkánov hrávali divadlá v divadelnej sále miestneho kláštora. Povzbudení ich zážitkami a spomienkami sa spoločenstvo mladých ľudí vo farnosti, ktoré sa snaží o obnovenie kláštorného komplexu, rozhodlo aj týmto spôsobom ponúknuť niečo, čím by obohatili druhých. Do dobrovoľníckeho plánu sa zapojilo vyše 30 osôb.

Podstatou divadla „Bohatstvo, moc a sláva alebo pokušenie na púšti“ je príbeh maliara, ktorý dostane od biskupa za úlohu namaľovať nebo. Uvedomuje si veľkoleposť a náročnosť tohto diela. Popri tom k nemu prichádzajú tri alegorické postavy – básnik (bohatstvo), šľachtičná (moc) a staviteľ (sláva), ktorí ho pokúšajú na jeho vlastnej púšti. Na pomoc mu prichádza mních (Ježiš), ktorý mu dáva poznať pravé hodnoty života a ukazuje mu cestu do neba cez dva stvárnené životné príbehy. Herecké postavy stvárnil život svätého lekára Jozefa Moscatiho (1880–1927) a belgického kráľa Baudouina Karola zo Saxe-Coburg-Gothy, ktorý sa zriekol trónu, keďže odmietal podpísať potratový zákon (1930–1993). Viac: www.fara.sk/kremnica **Monika Vanková**

Publikácia „Dóm. Katedrála sv. Martina v Bratislave“ je Knihou roka 2010

V bratislavskom Barbakane sa 19. apríla o 16:45 uskutočnilo slávnostné vyhlásenie čitateľskej ankety dvojtyždenníka Knižná revue. Knihou roka 2010 sa stala publikácia „Dóm. Katedrála sv. Martina v Bratislave“ od autorov Jozefa Haľka - Štefana Komorného, ktorá vyšla vo Vydavateľstve Lúč. Anketu už 20 rokov poriada dvojtyždenník Knižná revue. Debutom roka 2010 sa stala kniha K. Džunkovej „Palica brata a palica slnka“; vydavateľstvom roka Ikar.

Jozef Haľko

ku 2003. V tom istom roku bol prijatý do Gréckokatolíckeho kňazského seminára bl. biskupa Pavla Petra Gajdiča v Prešove.

Po skončení základnej formácie a štúdia prijal kňazskú vysviacku v Katedrále sv. Jána Krstiteľa v Prešove 20. júna 2010 z rúk prešovského arcibiskupa-metropolitu Jána Babjaka SJ.

Ako novokňaz bol ustanovený za kaplána vo farnosti Humenné-mesto. Krátko po nástupe do kaplánskej služby mu bola diagnostikovaná vážna a ťažká choroba. Väčšinu času počas doby liečenia strávil v kňazskom seminári a v prešovskej fakultnej nemocnici, kde nakoniec aj zaopatrený sviatosťami odovzdal svoju dušu nebeskému Otcovi.

ispa

Inaugurácia a požehnanie poštovej známky „Blahorečenie Jána Pavla II.“

Pri príležitosti beatifikácie pápeža Jána Pavla II. vydala Slovenská pošta poštovú známku „Blahorečenie Jána Pavla II.“, ktorej inaugurácia a požehnanie sa uskutočnilo 29. apríla 2011 o 15.00 hod. v Kňazskom seminári sv. Gorazda v Nitre. Podujatie organizujú Biskupstvo Nitra, Slovenská pošta a Spoločenstvo Sv. Gabriel. Znáмка, vydaná v počte 100 000 kusov v nominálnej hodnote 40 centov, má rozmery 27,2 x 34,2 mm. Autorom výtvarného návrhu je akad. mal. Jozef Baláž a rytcom známky František Horniak.

Viliam Zemančík

Nový portál umožňuje získať prehľad o stovkách kresťanských aktivít

Milovníci kresťanských podujatí môžu od dnes zadarmo získať vo virtuálnom priestore prehľad o stovkách aktivít z celého Slovenska. Umožňuje im to internetová stránka vyveska.sk, ktorá vznikla s finančnou podporou Konferencie biskupov Slovenska (KBS). Na projekte, ktorý predstavili v Bratislave, sa okrem dobrovoľníkov podieľajú aj ďalší partneri.

Nový portál ponúka popri šanci získať denné informácie o podujatiach rôzneho druhu tiež možnosť interaktívne komunikovať prostredníctvom sociálnej siete Facebook. Každé podujatie má svoj aktívny názov, termín i kontaktné údaje na jeho hlavných organizátorov. Súčasťou sú tiež pravidelne organizované podujatia či možnosť získať pravidelný newsletter.

„Vyveska.sk poskytuje návštevníkom možnosť prehľadne zobrazit', čo zaujímavé sa chystá, zároveň informuje o kresťanských podujatiach. Organizátorom tiež umožňuje efektívne šíriť informácie o pripravovaných akciách,“ vysvetľuje Tomáš Kuzár, iniciátor projektu a predseda občianskeho združenia Christin, ktoré projekt zastrešuje.

„Určite ste už počuli ako kňazi na konci farských oznamov hovoria, že všetky podujatia nájdete na vyveske. To nás inšpirovalo pri hľadaní názvu, no je to zároveň aj motto nášho úsilia, ponúknuť všetky kresťanské aktivity na vyveska.sk,“ vysvetľuje názov stránky ďalšia iniciátorka Miriam Kuzárová.

Informácie o nových podujatiach a podnety je možné poslať na adresu vyveska@vyveska.sk.

Viac informácií o projekte je možné získať na internetovej stránke www.vyveska.sk. **Miriam Kuzárová**

Zomrel novokňaz Jozef Šašala

V pondelok 18. apríla 2011 zomrel v nemocnici v Prešove po ťažkej chorobe vo veku 27 rokov novokňaz Prešovskej archieparchie o. Jozef Šašala. Zádušnú svätú liturgiu slúžil a pohrebné obrady vykonal prešovský arcibiskup-metropolita Ján Babjak SJ na Veľkú stredu 20. apríla 2011 v gréckokatolíckom Chráme sv. apoštolov Petra a Pavla v Jakubanoch (okres Stará Ľubovňa).

Kňaz Jozef Šašala sa narodil 1. apríla 1984 v Starej Ľubovni ako druhé z troch detí.

Detstvo spolu s rodičmi a súrodencami prežil v obci Jakubany. Po skončení základnej školy začal študovať na Gymnáziu Terézie Vansovej v Starej Ľubovni. Gymnaziálne štúdiá ukončil maturitnou skúškou v ro-